

הלכות שבת פרק י"ג (תורגם אוטומטית)

Hebrew

תורגם אוטומטית

סיכום השיעור

סיכום השיעור – רמב"ם הלכות שבת, פרק י"ג: כללי עקירה והנחה

סקירה כללית

פרק י"ב נתן את היסודות של מלאכת הוצאה: שני סוגי הוצאה (מוציא מרשות לרשות, מעביר ד' אמות ברשות הרבים), תולדות (זורק, מושיט), הצורך ל"כדרך המוציאין", השיעור, וד' אמות. פרק י"ג בא ללמד כללים, בעיקר את הענין של עקירה והנחה – מה עושה עקירה כשרה, מה עושה הנחה כשרה, ומה קורה כשאחד מהם חסר.

הלכה א – עקירה והנחה ממקום ד' על ד' טפחים

רמב"ם: "אין המוציא מרשות לרשות או המעביר ברשות הרבים חוץ לארבע אמות חייב עד שתהא עקירה עם הנחה, שיעקור ממקום שיש בו ארבעה טפחים על ארבעה טפחים או יתר, ויניח על גבי מקום שיש בו ארבעה על ארבעה טפחים."

פשט: בין המוציא מרשות לרשות, בין המעביר ד' אמות ברה"ר, חייב רק כשהוא עושה עקירה ממקום חשוב (ד' על ד' טפחים) והנחה על מקום חשוב (ד' על ד' טפחים).

חידושים:

- הרמב"ם מחייב ד' על ד' בין בעקירה בין בהנחה. המפרשים מעירים שיש שיטות שבהנחה ברשות היחיד אין צורך במקום של ד' על ד'. אבל הרמב"ם כאן מחייב ד' על ד' בשניהם – עקירה והנחה – בכל המקרים.

- היסוד של ד' על ד' הוא ענין של חשיבות – החפץ צריך להיות מונח על "מקום ראוי" כדי שישחב כעקירה/הנחה. אם הוא מונח על רצועה צרה ללא חשיבות, אין זו עקירה. ד' על ד' אינו דווקא שיעור פיזי, אלא מושג של חשיבות. זה פותח את השאלה: מה עוד נחשב "מקום חשוב" מלבד ד' על ד'?

הלכה א (המשך) – ידו של אדם חשובה כמקום ד' על ד'

רמב"ם: "ידו של אדם חשובה לעקור בה ולהניח בה."

פשט: ידו של אדם נחשבת כמקום חשוב – אפשר לעקור מיד אדם, ואפשר להניח ביד אדם, אפילו בלי ד' על ד' טפחים.

חידושים:

- "לפיכך" – נפקא מינה מעשית: אם לוקחים חפץ מיד משהו ברשות אחת ומניחים אותו ביד אדם אחר ברשות השנייה – חייב, כי יד אדם = מקום חשוב.

- גם כשהוא מחזיק בידו שלו: הוא עומד ברשות אחת, מושיט את ידו לרשות השנייה, לוקח את החפץ, ומחזיר את ידו אליו – אפילו עדיין לא הניחו על שום מקום, הוא חייב, כי "הואיל ובידו – הרי הוא כמניח בארץ" – ידו חשובה כמקום ד' על ד'.

- חילוק בין יד לפה (יתבאר להלן): ביד – זה אוטומטית מקום חשוב ללא מחשבה. בפה – צריך מחשבה.

הלכה א (המשך) – פיו של אדם: מחשבתו משים פיו מקום

רמב"ם: "היה אוכל... ויצא מרשות לרשות וחשב לו [על] אוכל שבפיו מרשות לרשות – חייב, אף על פי שלא הוציא כדרך המוציאין, מחשבתו משים פיו מקום."

פשט: מי שנמצא באמצע אכילה, הוא יוצא מרשות אחת לשנייה עם אוכל בפיו, והוא חשב בכיוון להוציא את האוכל – הוא חייב. מחשבתו עושה את פיו ל"מקום חשוב."

חידושים:

- שני בעיות בפיו, ומחשבה פותרת את שתיהן: (1) פיו אינו מקום חשוב של ד' על ד' – מחשבה עושה אותו למקום; (2) הוצאה בפיו היא בדרך כלל "שלא כדרך המוציאין" (כמו שהרמב"ם אומר בפרק י"ב ש"המוציא בפיו פטור") – אבל כאן, מכיוון שאוכל בפה הוא דבר נורמלי, זה כן כדרך.

- חילוק בין יד לפה: ביד – אוטומטית מקום חשוב ללא מחשבה. בפה – צריך מחשבה. ללא מחשבה (למשל שכח שיש לו אוכל בפה) אין זו מלאכה.

- מה פירוש "שלא כדרך המוציאין" כאן? המגיד משנה מפרש שהביטוי "שלא כדרך" מתייחס כאן לא לכלל הדין של הוצאה בפיו, אלא לענין של עקירה/הנחה שלא ממקום ד' על ד' – כלומר, "דרך המוציאין" פירושו כאן: האופן הרגיל של הוצאה הוא ממקום חשוב, וכאן זה שלא כדרך כי פיו אינו ד' על ד', אבל מחשבה עושה זאת כדרך. בלשון הגמרא "דרך המוציאין" יכול להתייחס גם לענין של עקירה/הנחה ממקום חשוב.

הלכה ב – משתיין ורוקק ברשות שניה

רמב"ם: "מי שהיה עומד באחת משתי רשויות אלו והשתין מים או רקק ברשות השניה, חייב, שהיתה עקירה עם הנחה... מחשבתו עשאתו כעוקר מעל גבי מקום."

פשט: מי שעומד ברשות אחת ורוקק או משתיין ברשות השנייה חייב, כי גופו נחשב כמקום חשוב לעקירה, והדבר נוחת על מקום ד' על ד'.

חידושים:

- החידוש הוא שאפילו לא עקר ממקום (ד' על ד'), אלא מתוך גופו, זה נחשב כעקירה ממקום חשוב. "מחשבתו עשאתו כעוקר מעל גבי מקום" – מחשבתו (כוונה לרוק ברשות האחרת) עושה זאת לעקירה.

- חילוק בין משתיין/רוקק לעומת יד: ביד החשיבות היא אינהרנטית – ללא מחשבה. בגוף (משתיין/רוקק) צריך מחשבה ספציפית כדי שיהיה מקום חשוב. אבל אי אפשר להוסיף מחשבה תמיד – רק ב"דבר חצי נורמלי" כמו משתיין, רוקק, או אוכל שבפיו. כי אם מחשבה הייתה עוזרת תמיד, לא היה בכלל דין של ד' על ד'.

- גופו של אדם חשוב – לא רק שחשוב להוציא, אלא שגופו הוא מקום חשוב לענין ד' על ד'.

הלכה ב (המשך) – עקירה ממים בגומא

רמב"ם: כשמישהו מושיט את ידו ולוקח מים מגומא מלאה מים (בור מלא מים), הוא חייב.

פשט: רואים את כל המים כאילו הם מונחים על הארץ – "מים כולם" – לא מחלקים בין מים עליונים לתחתונים.

חידושים:

והייב.

פשט: הפטור של הנחה ביד מישוהו (שלא הייתה הנחה על מקום) הוא רק כשהיד גבוהה יותר משלושה טפחים. אבל אם היד בתוך שלושה טפחים מהארץ, חל דין לבד — וזה נחשב כאילו הניח על הארץ, והוא חייב.

הלכה ג (המשך) — זה עומד ולא עשה כלום

רמב"ם: אם אחד עומד ברשות אחת עם ידיים מושטות, והחבר לוקח מידו או מניח בידו — החבר חייב, כי הוא עשה גם עקירה וגם הנחה. "זה העומד לא עשה כלום" — העומד לא עשה כלום.

פשט: האדם העומד הוא רק אובייקט, מקום הנחה — ידו חשובה כמקום, אבל הוא עצמו כמו "מקום", לא פועל.

חידושים:

1. למה כתוב "לא עשה כלום" ולא "פטור"? — כי "פטור" פירושו שעשה משהו אבל פטור; כאן הוא ממש לא עשה כלום — לא שייך לומר "פטור" על כלום. "לא עשה כלום" היא לשון חזקה יותר.

2. האם הוא מסייע לדבר עבירה? — הרשב"א סובר שאולי העומד עובר על מסייע או לפני עור, כי הוא עומד שם והאחר משתמש בו. אפילו הוא לא עושה מעשה, זה לאו שאין בו מעשה, אבל הוא מסייע לבעל עבירה. משל: כמו בעל בית שפותח מהר את דלתו כדי שהנושא יוכל להניח ברשות היחיד — זה גם מסייע לדבר עבירה.

הלכה ד — עקירת גופו: חבירו נתן חפץ עליו

רמב"ם: "היה עומד באחד משתי רשויות אלו, ונתן חבירו חפץ בידו או על גבו, ויצא בו באותו חפץ לרשות שניה ועמד שם — חייב. מפני שעקירת גופו בחפץ שעליו" — כשהוא מתחיל ללכת עם החפץ, זו העקירה. וכשהוא עומד ברשות השנייה — זו ההנחה.

פשט: אפילו החבר הניח עליו את החפץ (לא הוא עצמו), הוא חייב כי עקירת גופו עם החפץ שעליו נחשבת כעקירה, ועמידתו ברשות השנייה נחשבת כהנחה.

חידושים:

1. עקירת גופו = עקירת החפץ: החידוש הגדול הוא שאין צורך להרים ספציפית את החפץ — כשהאדם מתחיל לזוז, זו כל מה שעליו איתו. זה לא "בדרך קלי" (קרה מעצמו) — אלא עקירה ממשית.

2. "על גביו" מראה שגוף = יד: מזה שהרמב"ם כתב "על גביו" (על גבו) רואים שלא רק ידו של אדם היא מקום הנחה, אלא כל הגוף. "יד" היא לאו דווקא — היא מתכוונת לכל הגוף. גופו של אדם הוא בוודאי ד' על ד' (אדם רגיל רוחבו ד' טפחים), אז החידוש של "ידו חשובה" הוא בעצם רק ביד שהיא קטנה יותר.

הלכה ד (המשך) — עד שיעמוד לנוח: עומד לפוש vs. עומד לתקן משאו

רמב"ם: "המוציא חפץ שבידו או על גביו... אפילו יצא ונכנס כל היום כולו — פטור... עד שיעמוד לנוח." אם הוא עומד רק לתקן משאו שלא יפול — הוא פטור, כי העמידה הזו היא חלק מההליכה, לא הנחה. רק כשהוא עומד לנוח (נח) — זו הנחה והוא חייב.

חידוש: אפילו הוא עומד בפועל, אם בראשו הוא עדיין באמצע ההליכה (הוא רק מתקן את המשא), לא הייתה הנחה. גדר ההנחה הוא כוונה לנוח, לא רק לעמוד פיזית.

הלכה ד (המשך) — רץ vs. מהלך מעט מעט

רמב"ם: "מי שהוציא חביתו על כתפו ורץ בה אפילו כל היום — פטור, אינו חייב עד שיעמוד. אבל המהלך מעט מעט — הרי זה כעוקר ומניח,

אפשר היה לטעון שהוא לקח רק מהחלק העליון של המים, ש"מרחף" על מים אחרים ואינו מונח על ד' על ד'. אבל הדין הוא שכל המים כולם נחשבים כגוף מים אחד המונח על הארץ. כל טיפת מים היא חלק מכלל המים.

זה מושווה לסברא דומה בהלכות ביטול — שמים שזורמים הלאה אינם מתחלקים.

הלכה ב (המשך) — כלי/פירות צפים על המים, שמן על המים

רמב"ם: "אבנים או כלי צפים על גבי המים, פירות בתוך הכלי, פשט ידו ונטל מן הפירות — פטור, שלא נחו הפירות על גבי הארץ." ו"אין צריך לומר אם היו פירות לבד צפים על גבי המים" — שהוא פטור.

פשט: פירות בכלי שצף על מים — הוא פטור כי לא עקר ממקום ד' על ד'. הפירות אינם מונחים על הארץ.

חידושים:

- חילוק בין מים לכלי/פירות: במים אומרים "מים כולם" — כל המים הם דבר אחד. אבל כלי או פירות הם דבר נפרד שצף על מים, ואפשר לחלק בין החלק העליון לתחתון. לכן הם אינם מונחים על הארץ.

- אפילו כלי, שאפשר היה לחשוב שהוא עושה מקום חשוב, אינו מספיק — כי הכלי עצמו אינו מונח על דבר חשוב.

- שמן על גבי המים: שמן שצף על מים — כשלוקחים מהשמן פטור, כי שמן הוא משהו אחר ממים, ואפשר להפרידו מהמים. היסוד: ישויות שיש דרך להפריד בין החלק העליון לתחתון (כמו שמן, כלי, פירות), יש פטור.

אבל מים עצמם הם דבר אחד גדול.

- בראשונים בגמרא יש מחלוקת בזה.

הלכה ג — יסוד עקירה והנחה: זה עקר וזה הניח

רמב"ם: "כבר ביארנו... המוציא מרשות לרשות חייב עד שיעקור ויניח. אבל אם עקר ולא הניח, או הניח ולא עקר — פטור."

רמב"ם: "מי שהיה עומד באחת משתי רשויות ופשט ידו לרשות שניה וחפץ בידו, ונטלו אחר מידו, או שפשט ידו לרשות שניה והניח אחר חפץ בידו והחזיר ידו — שניהם פטורין, מפני שזה עקר וזה הניח."

פשט: צריך שיהיו גם עקירה וגם הנחה על ידי אותו אדם כדי להתחייב. כשאחד עושה את העקירה והשני עושה את ההנחה, שניהם פטורים.

חידושים:

- זה אינו דין של שנים שעשאוה — זה דין מיוחד של עקירה והנחה. אפילו במקרה שכשנים שעשאוה היו חייבים (כמו זה אינו יכול וזה אינו יכול), כאן עדיין פטור, כי חסר היסוד של עקירה עם הנחה על ידי אדם אחד.

- שנים שעשאוה פירושו ששני אנשים עושים ביחד את העקירה עם ההנחה (שניהם נושאים ביחד). אבל כאן זה אחרת — אחד מחזיק חצי אחד (עקירה) והשני מחזיק את החצי השני (הנחה). זה לא שנים שעשאוה, זה חסרון בגדר של מלאכת הוצאה עצמה — שצריכה עקירה והנחה ביחד.

- מלאכת ההוצאה היא עקירה עם הנחה ביחד — זו מלאכה אחת המורכבת משני חלקים. כשאחד עושה רק עקירה והשני רק הנחה, אף אחד לא עשה את המלאכה. אפילו במשא כבד שצריך שני אנשים — אם שניהם עושים גם עקירה וגם הנחה ביחד, הם חייבים. אבל אם אחד עושה רק עקירה והאחר רק הנחה — פטור.

הלכה ג (המשך) — ידו למעלה משלשה / בתוך שלשה

רמב"ם: "במה דברים אמורים — בשחיתה ידו למעלה משלשה. אבל אם היתה ידו בתוך שלשה סמוך לארץ — הרי זה כמי שהניח בארץ,

ואסור."

פשט: כשהוא רץ – הוא פטור עד שיעמוד. אבל כשהוא הולך לאט מאוד (**מעט מעט**) – כל צעד הוא כעוקר ומניח.

חידושים:

1. מהו הגדר של "מעט מעט"? – כל צעד כשאדם עושה צעד, אפשר לומר שזו הנחה? מה ההבדל בין ריצה להליכה איטית? השיחה נשאת עם הקושיא.

2. "אסור" – לא "חייב": הרמב"ם אומר במהלך מעט מעט רק "אסור", לא "חייב". אחד המפרשים מסביר שבהליכה איטית יש חשש מראית עין – זה נראה כאילו הוא עומד. אבל בריצה אין חשש מראית עין.

3. לכתחילה בריצה: הרמב"ם מדבר כאן לכתחילה – בצורך גדול מותר לרוץ עם חפץ, כי הוא לא מתחייב עד שיעמוד.

הלכה ד (המשך) – עצה: לרוץ עם חבילה של כסף

רמב"ם: כשיש לו חבילה של כסף וכנס שבת, ירוץ עד הבית ויזרוק כלאחר יד.

פשט: הרמב"ם נותן עצה למי שיש לו כסף איתו כשכנס שבת – ירוץ (לא ילך) עד הבית, ושם יעשה הנחה כלאחר יד.

חידושים:

- למה דווקא לרוץ: כשאדם הולך עם חפץ, זה נראה כאילו הוא עומד – זה דומה לעומד לנוח, ויש חשש של מראית עין. אבל כשהוא רץ, אף אחד לא יכול לחשוד שהוא עושה עקירה והנחה.

- זו עצה שנייה (מהרשב"א) – מלבד העצה הראשונה של לתת לגוי. ההליכה: הוא רץ (אין עקירה גמורה), וכשהוא מגיע הביתה עושה הנחה כלאחר יד (אין הנחה גמורה) – ממילא שני הצדדים רק דרבנן.

הלכה ה – עמד לנוח vs. עמד לתקן משאו בד' אמות ברשות הרבים

רמב"ם: "עוקר חפץ מרשות הרבים והולך בו פחות מד' אמות ועמד... אפילו כל היום כולו פטור. והוא שיעמוד תחילה ארבע לנוח. אבל אם יעמוד לתקן משאו, עדיין הוא כהולך, ואינו חייב עד שיעמוד לנוח תחילה ארבע אמות."

פשט: מי שנושא ברשות הרבים פחות מד' אמות ועומד, פטור – אבל רק אם הוא עומד לנוח. אם הוא עומד רק לתקן משאו, זה נחשב כאילו הוא עדיין הולך, ומחשבים את כל האמות ביחד.

חידושים:

- ההבדל בין עמד לנוח ועמד לתקן משאו מיושם כאן בכיוון הפוך מקודם: בהוצאה מרשות לרשות, עמד לתקן הוא קולא (זו לא הנחה, הוא עדיין מהלך). אבל בד' אמות ברשות הרבים עמד לתקן הוא חומרא – כי אם הוא רק עצר לתקן, מחשבים את כל האמות ביחד, והוא יכול להתחייב.

- דוגמה: הוא הולך 2 אמות, עומד לתקן משאו, הולך עוד 2 אמות – זה מצטרף ל-4 אמות, והוא חייב. אבל אם היה עומד לנוח, זה היה מפסיק – כל הליכה בנפרד היא פחות מד' אמות, פטור.

- אותו דין של עמידה יכול לעשות מצב טוב יותר או גרוע יותר – זו קולא או חומרא, תלוי באיזו הלכה מדברים.

הלכה ו – קנה או רומח: הגבהת קצה אחד

רמב"ם: "היה קנה או רומח וכיוצא בו מונח על הארץ, והגביה הקצה האחד והקצה השני מונח בארץ, והשליכו לפניו, וחזר והגביה הקצה שהיה מונח והשליכו לפניו על דרך זה – אפילו העביר החפץ כמה מילין, פטור, ל פי שלא עקר החפץ כולו מעל גבי הארץ."*

פשט: מי שמזיז מקל ארוך על ידי הרמת קצה אחד בזמן שהקצה השני נשאר על הארץ, וכך הלאה – פטור, כי מעולם לא הרים את כל החפץ.

חידוש: עקירה מחייבת שכל החפץ יזוז מהארץ. כשקצה אחד נשאר תמיד על הארץ, מעולם לא הייתה עקירה שלמה.

הלכה ו (המשך) – משך וגררו: מגלגל עוקר הוא

רמב"ם: אבל אם משך החפץ וגררו על הארץ ד' אמות, הוא חייב – "שהמגלגל עוקר הוא."

פשט: גרירת חפץ על הארץ (אפילו הוא לא מורם) היא גדר של עקירה.

חידושים:

- **קושיא:** במגלגל החפץ גם לא מורם מהארץ – למה זה שונה מקנה או רומח? החילוק העמוק יותר: בקנה או רומח מעולם לא הוזז כל החפץ – קצה אחד נשאר תמיד במקומו. אבל במגלגל/גוררו, למרות שהוא עדיין נוגע בארץ, כל החפץ זז ממקומו – זו עקירה.

- **עיקרון:** עקירה אינה פירושה דווקא שצריך להיות מורם מהארץ – היא צריכה לזוז ממקומה. גלגל שמגלגלים הוא אותו דין – מגלגל עוקר הוא.

- **שאלה לגבי לבוד:** אם החפץ נמצא בתוך ג' טפחים מהארץ, אומרים לבוד – זה כאילו מונח על הארץ. האם אולי אפילו מגלגל צריך לומר שהוא עדיין מונח? השיחה משאירה זאת כשאלה פתוחה.

הלכה ז – עקירה שלא לשם הוצאה: עוקר מזוית לזוית

רמב"ם: "עוקר חפץ מזוית זו להניחה בזוית אחרת, ונמלך בדרך עליו והוציאו לרשות שניה – פטור, שלא היתה עקירה ראשונה לכך."

פשט: מי שמרים חפץ כדי להניחו בפניה אחרת של אותו חדר, ואחר כך מחליט להוציאו לרשות שנייה – פטור, כי העקירה הראשונה לא הייתה לשם הוצאה.

חידושים:

- **יסוד:** עקירה צריכה להיות לשם נשיאה לרשות אחרת – עקירה שהייתה לשם תזוזה בתוך אותה רשות אינה עקירה לענין שבת. התוצאה: הנחה בלא עקירה – הוא עשה הנחה ברשות שנייה, אבל ללא עקירה כשרה.

- **שאלה:** אולי צריך לומר שההוצאה מגופו (כשהוא חוצה את הגבול) היא עצמה עקירה? תשובה: לא, הרמב"ם מחייב שהעקירה הראשונה תהיה לשם הוצאה – זו חשיבות של עקירה.

הלכה ז (המשך) – הניח על חברו כשהוא מהלך

רמב"ם: "העוקר חפץ להניחו על חברו כשהוא מהלך, ואינו יודע אם ישיגנו חברו להניח – בעוד שירצה חברו לעמוד, נטלו מעליו – הרי זה פטור."

פשט: אחד מרים חפץ ומניח אותו על חברו שהולך. לפני שהחבר עומד (הנחה), הוא מוריד אותו – פטור.

חידושים:

- **במניח:** הוא עשה עקירה, אבל לא הנחה – כי החבר מהלך (אין מקום יציב להנחה), ולפני שהוא עומד הוא כבר הוריד אותו. תוצאה: עקירה בלא הנחה.

- **מקביל לדין הקודם:** שם הייתה הנחה בלא עקירה, כאן עקירה בלא הנחה – שניהם פטור.

הלכה ח – זורק חפץ: קלטו קודם הנחה

רמב"ם: "זורק חפץ מרשות לרשות (או ד' אמות ברשות הרבים), קודם שנח – קלטו אחר בידו, או קלטו כלב, או נשרף – פטור."

פשט: מי שזורק חפץ, ולפני שהוא נוחת אחר תופס אותו (או כלב, או הוא נשרף) – פטור, כי לא הייתה הנחה.

חידושים:

- הפטור הוא רק כשלא כוונתו – אבל אם הוא התכוון שייפול לאש או לפי כלב, הוא חייב, כי זו גם הנחה. העיקר הוא שהנחה צריכה להתאים לכוונתו.

הלכה ח (המשך) – חפץ קשור בחבל ואגודו בידו

רמב"ם: "הזורק חפץ מרשות לרשות והחפץ קשור בחבל ואגודו בידו" – אם הוא יכול עדיין למשוך את החפץ אליו ("אם יכול למשוך החפץ אצלו") – הוא פטור, כי זה "כמי שעקר ולא הניח".

פשט: כל זמן שהחפץ עדיין מחובר אליו דרך חבל והוא יכול למשוך אותו בחזרה, הוא לא יצא מרשותו – לא הייתה הנחה גמורה.

חידושים:

- **קושיא:** למה הרמב"ם אומר רק שזו לא הנחה, אבל עקירה כן הייתה? אם הוא עדיין מחזיק את החבל, גם העקירה לא גמורה?

- **תירוץ (גם בלחם משנה):** מדברים באופן שהוא הרים את החפץ עם החבל – העקירה כן הייתה מעשה עקירה (הוא הרים אותו), אבל ההנחה לא גמורה כי החבל נשאר בידו.

הלכה ח (המשך) – הזורק בתוך ידו של חבירו

רמב"ם: "הזורק... בתוך ידו של חבירו – אם עמד חבירו במקומו וקיבלה, הזורק חייב", שהרי עקר והניח. "אבל אם נעקר חבירו ממקומו וקיבלה – פטור".

פשט: כשהחבר עומד במקומו ותופס, זו הנחה כשרה. אבל כשהחבר זו ממקומו, ההנחה לא הייתה היכן שהזורק התכוון – השני עשה את ההנחה, לא הזורק.

הלכה ח (המשך) – הזורק וקלטו: הוא זורק ורץ אחריו

רמב"ם: אחד זורק חפץ ורץ אחריו ותופס אותו ברשות אחרת (או מחוץ לד' אמות) – פטור. טעם הרמב"ם: "אין הנחה גמורה אלא שהניח החפץ במקום שראוי לנוח בשעת עקירה".

חידושים:

- אפשר היה לחשוב שכשהוא עצמו תופס, זה טוב יותר מכשחבר תופס – הוא עושה בעצמו את שניהם, עקירה והנחה. אבל הרמב"ם אומר "כאילו נעקר אחר וקבלו" – רואים זאת כאילו אחר תפס.

- הטעם הוא יסוד עמוק יותר: בשעת עקירה המקום שבו הוא הולך לתפוס לא היה קיים כראוי לנוח – כי הוא עדיין היה צריך לרוץ לשם. העקירה וההנחה מופרדות מדי – מקום ההנחה לא היה מיועד בשעת עקירה.

- הרמב"ם פוסק שמכיוון שיש ספק בגמרא, הוא פטור – כי אי אפשר לחייב אדם בחטאת עם ספק.

הלכה ט – זורק מרשות היחיד לרשות הרבים באמצע

רמב"ם: "זורק מרשות היחיד לרשות הרבים באמצע – פטור", אפילו עבר החפץ באוויר רשות הרבים. "אבל אם היה האויר פחות משלשה סמוך לארץ ונח על גבי משהו" ברשות הרבים – חייב.

פשט: כשזורק מחלון אחד לחלון אחר מעל רשות הרבים, הוא פטור כי לא הייתה עקירה/הנחה ברשות הרבים. אבל אם החפץ עבר בתוך ג' טפחים סמוך לקרקע ברשות הרבים ועצר על משהו (נח על גבי משהו) – זה כלבוד ארץ, וזה נחשב כהנחה ברשות הרבים, והוא חייב.

חידושים:

- נח על גבי משהו – אפילו אינו ד' על ד' טפחים – מספיק להנחה כשהוא בתוך ג' טפחים, כי לבוד עושה זאת כאילו הוא על הארץ. אבל איזושהי הנחה צריכה להיות – לא יכול להיות שהוא פשוט עף דרך בלי שום עצירה.

- אפילו לא הייתה כוונתו שתהיה הנחה ברשות הרבים (הוא רצה לזרוק ישר לרשות היחיד השנייה), הוא חייב. זה שונה מההלכות הקודמות שבהן אמרנו שהנחה שלא כוונתו פטור – כאן, כשאדם רוצה לעשות תנועה ארוכה יותר והיא נקטעת, העצירה באמצע היא חלק מהמעשה, והוא חייב.

הלכה ט (המשך) – להיפך: זורק מרשות הרבים לרשות הרבים ורשות היחיד באמצע

רמב"ם: "זורק מרשות הרבים לרשות הרבים ורשות היחיד באמצע – פטור." אבל "אם עבר החפץ בפחות משלשה סמוך לארץ ברשות היחיד" – אפילו חזר ונתגלגל לרשות הרבים השנייה – "הרי הוא כמי שהניח ברשות היחיד, לפיכך חייב".

פשט: אותו עיקרון להיפך – עצירה בתוך ג' טפחים ברשות היחיד נחשבת כהנחה שם.

הלכה י – ד' אמות ברשות הרבים: שתי רשויות הרבים מצטרפים

רמב"ם: "המעביר ד' אמות ברשות הרבים – מהלך ד' אמות בשתי רשויות הרבים מצטרפים".

פשט: אם הוא הולך ד' אמות ובינתיים יש הפסק (רשות היחיד או רשות אחרת), אבל שתיהן ביחד הן ד' אמות ברשות הרבים – הוא חייב.

חידוש: זה רק כשהחפץ לא עצר ברשות שביניהם. אם היה עוצר שם, זה היה הפסק.

הלכה יא – המושיט מרשות היחיד לרשות הרבים

רמב"ם: "המושיט מרשות היחיד לרשות הרבים באמצע – חייב. אפילו הושיט למעלה מעשר ברשות הרבים" – חייב.

פשט: במושיט (מושיט, לא זורק) הוא חייב אפילו למעלה מעשרה, שבזריקה היה פטור (כי למעלה מעשרה הוא מקום פטור ברשות הרבים).

חידושים:

- לכאורה לפי כל הכללים שלמדנו קודם (שצריכה להיות הנחה ברשות הרבים), היה צריך להיות פטור כשהוא מושיט למעלה מעשרה. החידוש הוא שבמושיט זה שונה.

- **הטעם:** עבודת הלויים במשכן – כך עשו במשכן. "מושיטים הקרשים מעגלה לעגלה ורשות הרבים בין שתי העגלות." העגלות היו רשות היחיד, והמדבר בחוץ היה רשות הרבים. עיקר מלאכת ההוצאה אצל הלויים הייתה מושיט מרשות היחיד לרשות הרבים – לכן מושיט מחייב דווקא באופן זה, כי כך הייתה המלאכה במשכן. דווקא מושיט, לא זורק – כי כך הלויים עשו.

- **ההבדל בין באותו צד ובשני צדי רשות הרבים:** כששתי רשויות היחיד נמצאות באותו צד של רשות הרבים (כמו עגלות הלויים שחנו אחת אחרי השנייה), חייב על מושיט. אבל כשהן מול זו לזו (בשני צדי רשות הרבים), פטור – כי זה לא דומה לעבודת הלויים במשכן. במקרה כזה חוזרים לדין הרגיל: אין הנחה ברשות הרבים, רק מרשות היחיד לרשות היחיד, פטור.

- **דוגמה מעשית מהמשנה:** שני יהודים עם מרפסת – בין המרפסות שלהם רשות הרבים. אם הם באותו צד של הרחוב (אותו צד רחוב) ומושיטים ביניהם – חייב. מעבר לרחוב – פטור.

הלכה יב – שכה והוציא: שכה והוציא

פשוט: מי שהתכוון לזרוק 8 אמות והחפץ נפל ב-4 – חייב. להיפך, התכוון ל-4 והוא נחת ב-8 – פטור.

חידושים:

1. **למה חייב בשמונה-לארבע:** כשהתכוון לסוף שמונה, הוא אוטומטית רצה שיעבור דרך כל נקודה בדרך – גם דרך סוף ארבע. הוא התכוון "ארבע פלוס" – ארבע ועוד. לכן כשהוא נוחת בארבע, נעשית מחשבתו – הוא כן רצה שיהיה שם, אף שרצה יותר.

2. **למה פטור בארבע-לשמונה:** הוא בכלל לא חשב שיהיה בסוף שמונה. ההנחה קרתה במקום שלא תכנן – לא נתקיימה מחשבתו.

3. **חשב שיונח בכל מקום שירצה (ללא מקום ספציפי):** אם זרק ללא יעד ספציפי, אלא "איפה שייפול" (כל עוד זה יותר מד' אמות) – הוא חייב, כי איפה שהוא נוחת, שם נתקיימה מחשבתו. זה סוג של ברירה – כוונתו נקבעת רטרואקטיבית לפי איפה שהוא נופל.

4. **[סטייה: משחק כדור בשבת]:** כדור קופץ ומעולם לא נוחת כראוי – יכול להיות שאין זו הנחה אמיתית. זה קשור לענין של גלגול דבר (גלגול) שהועלה קודם.

הלכה יג (המשך) – זורק לתוך ד' אמות ונתגלגל / זורק לחוץ ד' אמות ונתגלגל

רמב"ם: "זורק לתוך ארבע אמות ונתגלגל חוץ לארבע אמות – פטור." "זורק לחוץ לארבע אמות ונתגלגל לתוך ארבע אמות – אם נח אגב מהלכו חוץ לארבע אמות ואחר כך נתגלגל" לתוך – חייב. אבל אם בכלל לא נחת בחוץ לד' אמות וחזר מיד – פטור.

חידושים:

1. **זורק לתוך ד' ונתגלגל חוץ:** פטור – כי לא הייתה מלאכת מחשבת שם. הוא אמר שיהיה בתוך ד' אמות, לא בחוץ.

2. **זורק לחוץ ד' ונתגלגל בחזרה:** המפתח הוא האם נחת (הנחה) בחוץ לד' אמות אפילו לזמן קצר – אין הבדל איך הוא הונח. אם כן – חייב, כי ברגע ההנחה המלאכה הושלמה. מה שקורה אחר כך (שהוא מתגלגל בחזרה) לא רלוונטי. אבל אם בכלל לא נחת ופשוט קפץ בחזרה – פטור, כי לא הייתה הנחה בחוץ לד' אמות.

רמב"ם: "שכח, הפושט ידו ומלאה פירות, והוציאה מחצר זו להכניסה לחצר שבצדה, ונזכר קודם שיכניס, והרי ידו תלויה באויר רשות הרבים" – מחזירה לחצרו (יחזיר לחצר שלו). "ואם הוציא במזיד – אסור להתזירו, אלא תהא ידו תלויה עד שתחשך."

פשוט: מי ששכח (שזה שבת, או שהוא מחזיק פירות בידיו) והוציא מחצרו. הוא נזכר לפני שהכניס לחצר השנייה, וידו תלויה באויר רשות הרבים.

חידושים:

1. **למה מותר להתזיר בשוגג:** כי העקירה הייתה ללא כוונה (בשוגג/בשכחה). הוא בכלל לא חשב שהוא עושה מלאכה. כשהוא מחזיר לחצר שלו, לא אומרים שעשיו יש עקירה חדשה מרשות הרבים והנחה ברשות היחיד – כי העקירה המקורית הייתה דבר שנשכח, לא מחשבה.

2. **היסוד של כדי שלא תעשה מחשבתו:** מאפשרים לו להתזיר כדי שלא תעשה מחשבתו – לא רוצים שכוונתו (הלא מודעת) תתקיים. אבל הוא לא רשאי להכניס לחצר שנייה – כי זו הייתה הכנסה חדשה במזיד.

3. **מה פירוש "שכח":** נדון – שכח שזה שבת (לא ששכח מה הוא עושה). הסברה היא: אי אפשר להעניש מישהו על דבר שעשה כשבכלל לא ידע שזה שבת. הוא לא חייב מדאורייתא כי בשעת עקירה לא הייתה מחשבה/כוונה למלאכה.

4. **במזיד – אסור להתזיר:** כשהוא עשה זאת במזיד, אסור לו להתזיר. "אלא תהא ידו תלויה עד שתחשך" – הוא חייב לעמוד עם ידו מושטת עד מוצאי שבת. זה מושווה למעשה המפורסמת של רבי שינובא עם השק שלו – קידוש השם גדול.

5. **הכלל:** שבת היא מלאכת מחשבת – הכל סובב סביב כוונה, וזה דאורייתא.

הלכה יג – נתכוין לזרוק שמונה ונת בסוף ארבע (מחשבה בזריקה)

רמב"ם: "המתכוין לזרוק שמונה אמות ברשות הרבים ונת החפץ בסוף ארבע אמות – חייב, שהרי נעשה שיעור המלאכה ונעשית מחשבתו." "שהרי דבר ידוע שאין זה החפץ מגיע לסוף שמונה עד שיעבור על כל מקום ומקום מכל השמונה." אבל "נתכוין לזרוק ארבע ונתגלגל לסוף שמונה – פטור", כי "לא נח במקום שנתקיימה מחשבתו".

תמלול מלא

רמב"ם הלכות שבת פרק י"ג – עקירה והנחה ממקום חשוב

הקדמה לפרק

דובר 1:

בוקר טוב, אנחנו לומדים רמב"ם, ספר זמנים, הלכות שבת. אנחנו הולכים ללמוד עכשיו את הפרק השלושה עשר, פרק י"ג, שהוא אחת מל"ט מלאכות, מלאכת הוצאה. למלאכת הוצאה יש הכי הרבה הלכות מכל ל"ט המלאכות, אני חושב יותר מכולן ביחד.

כבר למדנו קצת על הוצאה בפרק הקודם, בפרק י"ב, ובפרק הזה הרמב"ם הולך לומר לנו כללים של הוצאה, בעיקר הענין של עקירה והנחה.

הודעה לגבי ספונסרים

לפני שנמשיך עם השיעור, צריכים אנחנו להודות לספונסרים של השיעור. בראש ובראשונה, הספונסר הראשי הוא ידידנו, הרבני הנגיד, תומך תורה, ר' יואל הלוי. ומינה יתמידו וכן יעשו. מי שרוצה לתמוך בשיעור שלנו, שיפנה אלינו. ויש עוד דרכים לתמוך בשיעור שלנו, על ידי הפצתו, לזכות עוד יהודים.

זה לא בשבילי, זה בשבילכם. הלכות תלמוד תורה, זה היה הלכות תלמוד תורה, למדו אותנו שכל אחד צריך ללמוד בעצמו. בהלכות שבת אנחנו

אומרים רק... כן, בסדר.

סקירה של הפרק הקודם

בואו ננסה לומר. הדרך שבה הרמב"ם חילק את הפרקים, בערך, מלאכת הוצאה מרשות לרשות היא האחרונה מל"ט המלאכות. והפרק הקודם בעצם אמר לנו מה זה במונח הכי כללי, דומה לתבנית בתחילת כל מצוה, הוא אומר מה המצוה, מה חייב, מה פטור, דברים כאלה מאוד בסיסיים.

מה שלמדנו הוא בעצם שיש שני סוגי הוצאה: יש מוציא מרשות היחיד לרשות הרבים או להיפך. לפעמים קוראים לזה הוצאה והכנסה, הרמב"ם קורא לשניהם הוצאה, מרשות לרשות. ויש דבר שלישי, או דבר שני, שנקרא מעביר ד' אמות ברשות הרבים. זה הכלל שלמדנו.

ולמדנו שיש תולדות של הדברים האלה, שהם זורק ומושיט, שהם לא מוציא, אלא הוא זורק או הוא מושיט החוצה, נלמד את הדינים יותר בפרטיות היום ומחר. זה גם הוצאה.

ולמדנו דברים בסיסיים של מה נקרא הוצאה. במילים אחרות, שצריך להיות כדרך המוציאים. שצריך להיות שיעור, והם אומרים מה השיעור, שצריך להיות שיעור. והם למדו מה פירוש ד' אמות על ד' אמות, איך מחשבים את זה, ד' אמות זה לא דווקא ד' אמות.

דובר 2: מה הפשט של זה? שידו היא כמו ארבע אמות? נכון, אבל יש לזה איזו סיבה? מה חשוב? מה חשוב? הענין של ד' על ד' הוא ענין של חשיבות, נראה.

דובר 1: אם הוא הניח את זה על שולחן קטן? לא. אני מתכוון, ההלכה לא כך. זה פשוט לומר.

דובר 2: אז תאמר את הרמב"ם הלאה.

דובר 1: הלכה אחת לא מוכרחה. זה היה מוכרחה, הייתי לוקח שניים, זה לא גיל. הלכה היא כל הדברים שיכולים להיות. כלומר, משהו היה אומר סברא הפוכה והוא לא יכול לשאול. אפשר לשאול על רוב הסברות שההלכה בנויה עליהן. אבל אם הוא אומר דעת, אתה מבין את החילוק, לא קשה זה לא מונע אצל המפרש. זה מספיק. וכשתלמד את כל ההלכות, תאמר דברים אחרים, תוכל אז לומר דברים אחרים. אבל הם לא לוקחים דברים אחרים.

דובר 2: זה אומר לי אחרת.

דובר 1: אז זה הגיוני. אבל אני מקטין... אני מקטין את הדרישה. בואו הרבה פעמים נעשה את הדרישות הגדולות ביותר בהלכות. זה הגיוני מאוד, חפץ צריך לסמן אחר כך, זה צריך להיות מקום ראוי. אבל ידו של אדם חשובה כשלעצמה.

דובר 2: אמרת מקום ראוי? קודם אמרת מקום של ד' על ד'. עכשיו אתה אומר שהד' על ד' לא דווקא, זה מקום חשוב. אדם יהודי הוא גם מקום חשוב. צריכים לדעת מה עוד מקום חשוב. צריכים לדעת מה עוד מקום חשוב. הוא הולך לראות עוד, הוא הולך לראות עוד דברים. חיים...

דובר 1: זה לא פשוט, זה... כן, האחר איזה דין כזה שצריכים לדעת אם לומדים את זה מאיזה...
דובר 2: לומדים, אגב לא עוזר כלום. זה רק לומר שכאן כתוב בדיוק מה כתוב, גם לא עוזר כלום. אני לא רואה שכל הדברים האלה קשים. לא צריך לעשות דברים שחושבים שהם לא קשים, קשים. יש חילוק, החילוק ברור.

דובר 1: כן, אפשר להעמיד פנים. חיים, אם היה עומד ואוכל, המשך כתוב רשויות אלו, ואומרים הלאה:
הלכה ב – מחשבתו משים פיו מקום
דובר 1: "היה אוכל", אדם נמצא באמצע אכילה, ומכיוון שהאוכל בידו, הוא הלך מרשות אחת לאחרת, ופיו ממשך לאכול, הוא יצא "מרשות לרשות וחשב לו" לאכול שבפיו מרשות לרשות? הוא לא סתם שהוא שכח שיש לו משהו בפיו, אז זה לא היה נקרא... זה לא היה נקרא מלאכה, אבל הוא כן היה במחשבתו שהוא הולך מכאן והוא הולך לשאת את זה לרשות האחרת שבפיו, חייב!

אה, זה עדיין לא היה על מקום! לא הייתה עקירה ממקום והנחה על מקום, אבל "מחשבתו משים פיו מקום!" זה שהוא רוצה לשאת את זה מאחד לאחר בפיו, מחשבתו עושה את פיו מקום. "אפילו שלא הוציא כדרך המוציאין", כמו שדיברנו קודם שאם משהו נושא משהו החוצה בפיו, הוא

זה בעצם הכל מה שהם למדו עד עכשיו. זה המשמעות הבסיסית של מה פירוש מלאכת הוצאה. עכשיו צריך להתחיל ללמוד כמה וכמה הלכות שיש בנושא של הוצאה. צריך עוד ללמוד בכלל מה עושה רשות הרבים, רשות היחיד, זה יכול להיות יותר מאוחר.

אבל כיום הולכים ללמוד כללים, כמו שאתה אומר, בעיקר כללים שקשורים ל, אני חושב שאמרת שני כללים, הכלל הראשון והכלל השני. הכלל הראשון שלומדים בפרק הזה הוא שצריך להיות עקירה עם הנחה ממקום חשוב, ממקום של ד' על ד' טפחים, ואחר כך רוב הפרק הוא בעיקר פרטים בעצם הדבר שצריך להיות עקירה עם הנחה.

דובר 2: כן, מאוד טוב. במסכת שבת דף שמונה עשרה זו ההתחלה, כן, העקירה והנחה.

הלכה א – עקירה והנחה ממקום ד' על ד' טפחים

דובר 1: אומר הרמב"ם כך, "אין המוציא" – יש שני מיני הלכות של מוציא, זה שמוציא מרשות לרשות, או זה שנושא מעביר ברשות הרבים חוץ לארבע אמות, מחוץ לארבע אמות – "אינו חייב", שניהם לא חייבים, "עד שתהא עקירה עם הנחה", פירושו "עד שיעקור", עד שמרימים אותו, לוקחים אותו מהמקום, "שיש בו ארבעה טפחים על ארבעה טפחים או יתר", צריך להרים אותו ממקום שנקרא מקום חשוב.

והם דיברו שארבעה טפחים... הם לא דיברו בכלל. מקום שממנו לוקחים צריך להיות מקום ראוי. אם זה מונח על איזה מקל שאין לו חשיבות, זה לא נקרא שזה מונח, זה מונח איפשהו והוא לוקח את זה משם, וגם ההנחה צריכה להיות במקום חשוב. "ויניח על גבי מקום שיש בו ארבעה על ארבעה טפחים".

המפרשים אומרים מיד שהרמב"ם אומר תמיד שצריך להיות עקירה והנחה ממקום של ד' אמות והנחה במקום של ד' אמות, אבל יש כן שיטות שבהנחה ברשות היחיד לא צריך להיות מקום של ד' על ד'. אבל למעלה כאן נראה ברמב"ם שגם בעקירה וגם בהנחה צריך בשני המקרים להיות ד' על ד'.

ידו של אדם חשובה לעקור בה **להניח בה**

אומר הרמב"ם הלאה, "ידו של אדם חשובה לעקור בה ולהניח בה". יש דיבור שצריך לקחת את זה ממקום שהוא ארבעה על ארבעה, אבל יש עוד תנאי, פירושו, אם לוקחים את זה מידי של אדם או מניחים את זה בידי של אדם, זה גם נקרא עקירה או הנחה חשובה.

אומר הוא, "לפיכך, אם עקר חפץ מיד אדם העומד ברשות זו" – אדם נושא מרשות לרשות, איך? הוא מרים את זה מידי של משהו – "והניחו ביד אדם אחר העומד ברשות שניה" – הוא הניח את זה בידי של אדם אחר, הוא לא לקח את זה ממקום של ד' על ד', והוא לא הניח את זה על מקום של ד' על ד', אבל הוא כן הרים והניח בידי של אדם, וזה חשוב כמו ד' על ד'.

"וכן אם היה הוא עומד באחת משתי רשויות אלו" – הוא, אדם נמצא באחת משתי הרשויות, ברשות היחיד או רשות הרבים – "ופשט ידו לרשות שניה ועקר החפץ ממנה" – הוא הוציא את החפץ מאיפה שהיה מונח, או מידי של אדם שהיה שם – "והחזיר ידו אליו" – והוא הביא את ידו אליו, הוא הושיט את היד והוא הביא אותה, והוא מחזיק את זה עכשיו אצלו, "אף על פי שלא הניח החפץ במקום שעומד בו" – אפילו הוא עדיין לא הניח את זה, זה נשאר בידו.

נניח, זה קצת לפני מוצאי שבת, והוא מחזיק את זה בידו עד מוצאי שבת, אבל הוא באמת לא הניח את זה על מקום חשוב, כשהוא מניח את זה חמש דקות אחר כך הוא עשה אז הנחה. המילה היא, "הואיל ובידו". המילה היא כך, כשזה מונח בידו, זה נקרא חשוב? זה נקרא כאילו היית מניח את זה על מקום של ד' על ד', "הרי הוא כמניח בארץ".

דיון: מה הסיבה לחשיבות ידו?

מסיים אפילו שלא הוציא כדרך המוציאין. הוא כן היה מוציא כדרך המוציאין. אבל אמת, לכאורה מתכוונים כאן יותר לד' על ד' אדרבה.

יכול להיות צריך לעיין בראשונים בגמרא, יכול להיות הלשון "דרך המוציאין" עולה גם על הנושא של ד' על ד'. יכול להיות שהדרך המוציאין היא לקחת ממקום חשוב.

הלכה ג: משתי מים או רקק

דובר 2: היום אומר הוא, "מי שהיה עומד באחת משתי רשויות אלו", מישוה עומד באחת משתי הרשויות, רשות היחיד או רשות הרבים, "והשתי מים או רקק", הוא השתיין או רקק, "ברשות השניה, חייב", הוא חייב, "שהיתה עקירה עם הנחה", הייתה עקירה מגופו, וזה נעשה מקום חשוב, וזה נחת על ד' על ד', זה נחת על הארץ, כן. "ונח ברשות השניה, מחשבתו עשאתו כעוקר מעל גבי מקום", אפילו הוא לא היה עוקר ממקום, זה היה מבפנים מגופו, אבל מכיוון שיש לזה גם איזו חשיבות.

דיון: חילוק בין "מחשבתו" אצל משתיין לעומת "יודע שצריך לו"

דובר 1: יכול להיות שאצל היודע שצריך לו יש גם מחשבה כזאת? הייתי אומר לא רק יודע, אלא גוף האדם. כל דבר שאומרים שזה מגופו, משתיין או רוקק, זה לא שאתה יכול לומר על כל פעם שזה מהגוף. כי אתה רואה, אצל הדברים האחרים צריך להוסיף את המילה "מחשבתו" אולי. אצל היודע שצריך לו אומרים שזה תמיד חשוב. יכול להיות זה החילוק.

במילים אחרות, אם מישוה מעדיף, הוא לוקח אוכל בטיפה, אבל לאו חשוב זה לא מספיק, זה לא עוקר, כי שם צריך איזו מחשבה ספציפית למקרה. ויודע שצריך לו לא צריך מחשבה, יודע שצריך לו זה פשוט. אתה מבין שרק כשהוא עוקר מד' על ד' הוא לא צריך להיות לו מחשבה על משהו.

דובר 2: תמיד הוא יכול לומר מחשבתו והוא עושה את זה למקום חשוב.

דובר 1: אז כאן זה לא המילה לגבי מחשבתו, כאן זה המילה לגבי מה שזה גופו. אם הוא היה מניח את זה על מקל זה לא היה. זה צריך להיות דבר חצי נורמלי, כמו משתיין או רוקק, או אוכל בפיו. אתה לא יכול כל פעם להיות לך מחשבתו, כי אז בכלל לא היה דין של ד' על ד', כי אז מדברים מלכתחילה כשאתה רוצה לעשות את זה, אתה לא רוצה לא מתחיל כל הדבר כבר.

דובר 2: מדברים כאן שהוא רוצה, כן, בוודאי, כי אם לא הוא היה פטור עם הריקוק, כי הוא לא רצה שזה יגיע לרשות אחרת. מדברים כשהוא כן כיוון שזה ירקק ממקום מסוים.

דובר 1: כל הדין מדבר אחרי שהוא מחויב, שהוא מוציא להיות. אבל בגופו, זה החידוש, שבגופו, זה החידוש ששאר גופו חוץ מידו לא מספיק כדי להיות גוף. אין דין גופו של אדם חשוב לענין ד' על ד', אלא בשעה שזה חשוב זה נעשה כך. זה חשוב שגופו הוא מקום חשוב, לא רק שזה חשוב להוציא. אני לא יודע.

דובר 2: היה עומד ברשות זו אבל רוקו עמד ברשות שניה, בוודאי פטור, כי הולכים אחרי מאיפה ההתחלה התחילה לצאת, וזה קרה באותה רשות.

דובר 1: מה פירוש זה יוצא? זה יוצא מ... כן, מה קורה בתהליך בפנים בגוף? הוא שוכב שוכב בין...

הלכה ד: דין מים — נטל משם מים על גבי גומא

תרגום לעברית

דובר 2: היה עומד באחת משתי רשויות, הולך הרמב"ם לומר הלכה כזו, אדם עומד באחת משתי הרשויות, ופשוט ידו לרשות שניה, עד שנעשית זרועו כולה, ונטל משם מים על גבי גומא מלאה מים, יש כאן גומא מלאה מים, מה שהוצאנו עכשיו הוא כך: מקור המים אינו מקום חשוב, כי אולי זה גוב עמוק יותר, אולי היה זה מקום פטור. אבל אומרת לנו ההלכה שאנו רואים את כל המים כאילו מונחים על הרצפה. אנו לא רואים שהאדם נטל מים מלמעלה מהגוב, למטה מזה יש עוד הרבה מים עמוק לתוך הגוב, מה שהופך את זה למקום פטור. אבל אנו רואים שהוא נטל מראש המים, ואנו רואים את כל המים כמונחים על הארץ ומחייב.

פטור, כי הרמב"ם אומר "המוציא בפיו פטור", כי שלא הוציא כדרך המוציאין.

זה כשהוא מכניס, אני לא יודע, אוכל, הוא מכניס כלי לפיו, זה לא כדרך המוציאין. אבל אוכל זה דבר נורמלי, והוא היה במחשבתו שזה יהיה כך, הוא אמר שהוא רוצה דווקא כך, זה כן נקרא הוציא כדרך המוציאין.

דיון: הקשר בין מחשבה, מקום, וכדרך המוציאין

דובר 2:

ומה קורה לגבי ד' אמות? אני מתכוון, לגבי העקירה והנחה ממקום ד'? פיו הוא גם כמו ידו, האם זה מקום חשוב? לא, כי כאן הוא אומר, יש כאן שני איסורים, יש כאן שני דברים: אחד, שלא הוציא כדרך המוציאין, ואחד שלא הייתה עקירה והנחה. אומר הוא, המחשבתו להחזיק בפיו מספיקה לשני הדברים.

דובר 1:

מה שהוא אומר בדיוק הוא שזה עושה את זה מקום, הוא לא אומר שזה עושה את זה כדרך. לכאורה הדרך זה נעשה כי זה כן כדרך, כי אוכל זה הדרך בפה.

דובר 2:

אה, אתה מתכוון שסתם כך זה כדרך המוציאין?

דובר 1:

הרמב"ם אומר דווקא אפילו שלא הוציא, אני לא יודע, אבל בעצם, זה פיו מקום, והוא מתכוון עושה את זה מקום, מקום חשוב הוא מתכוון לומר, שזה מקום כמו מקום ד' על ד'. למה הוא הולך לכתוב את זה שלא כדרך? אז המגיד משנה מפרש שהוא מתכוון גם לזה. שלא כדרך הוא מתכוון לא לבעיה החיצונית, כי זה לא בעיה מלכתחילה כי אוכלים את זה אין בעיה. אלא דרך הוא מתכוון לומר דרך להוציא ממקום ד' על ד'.

דובר 2:

כן, הרמב"ם עושה את זה כן שזה שני דברים אחרים, אבל למעשה מה שמדברים כאן, ההקשר כאן הוא הדין של ד' על ד', לא הדין של כדרך המוציאין.

דובר 1:

נכון, הוא לא היה צריך לומר את זה שם כשהוא אמר שאם הוציא בפיו הוא פטור, הוא התכוון לומר דברים שזה לא הסדר. אבל זה כן מעניין שהוא מסיים "אפילו שלא הוציא כדרך המוציאין", כי הוא כן היה מוציא כדרך המוציאין. אבל אמת, לכאורה הוא מתכוון כאן יותר לד' על ד' אדרבה. צריך לעיין בדרשנות של הגמרא, יכול להיות הלשון "דרך המוציאין" אומרים גם על הנושא של ד' על ד', יכול להיות שהדרך המוציאין היא לקחת ממקום חשוב.

הלכה ג (התחלה) — הושיט ידו או רגלו לרשות שניה

דובר 1:

"וכן" אומרת המשנה "מי שהיה עומד באחת משתי רשויות אלו", מישוה עומד באחת משתי הרשויות, לא ביחד הרשויות הרבים, "והושיט ידו או רגלו"

דין משתיין ורוקק — גופו של אדם כמקום חשוב

דובר 1: אלא דרך הוא מתכוון לומר דרך להוציא ממקום ד' על ד'. אני לא יודע.

דובר 2: כן, הוא באמת היה קשה הבעיה על שתי הבעיות. הרמב"ם עושה את זה ממש, וזה שני דברים אחרים. אבל למעשה, מה שמדברים כאן, ההקשר כאן הוא הדין של ד' על ד', לא הדין של שלא כדרך בכלל.

דובר 1: נכון, הוא לא היה צריך את זה שם כשהוא אמר שאם לקחו בפיו הוא פטור, הוא התכוון לומר דברים שזה לא הסדר. אבל זה כן מעניין שהוא

בידו חפץ כשהוא מושיט את ידו, ונטלו אחר מידו, ואחר נטל ממנו, לא הוא הניח, אלא מישהו הוציא מידו, או שפשט ידו לרשות שניה, או הוא מושיט את ידו, והניח אחר חפץ בידו, ואחר מניח בו חפץ, והחזיר ידו, והוא מחזיר את ידו, שניהם פטורין, שניהם פטורים, כי לא היה אדם אחד שעשה עקירה עם הנחה. שניהם פטורין מפני שזה עקר וזה הניח, אחד עשה את העקירה והשני עשה את הנחה.

דין: חילוק בין דין עקירה והנחה לדין שנים שעשאוהו

דובר 1: לא אומרים כאן, זה לא דין של שנים שעשאוהו, זה דין של כי אין עקירה עם הנחה. כלומר, אפילו במקום ששנים שעשאוהו היו חייבים, יש ענין נוסף של עקירה עם הנחה.

שנים שעשאוהו חייב רק אם זה דבר כבד, זה אינו יכול וזה אינו יכול. אבל כאן אפשר לחשוב שזה זה אינו יכול, למשל ידו של האחר לא מגיעה, הוא לא יכול להניח. נניח שזה כבד מאוד, אבל הלשון של זה אינו יכול הוא ששני אנשים יעשו ביחד את העקירה עם הנחה, לא שאחד מחזיק חצי אחד והשני מחזיק את החצי השני.

כאן אפשר לחשוב שזה מקרה של זה אינו יכול. אפילו במקרה כזה, שזה מה שעושים בישמעאל גבי כספא, זה שלישי מהדרך, שזה אינו יכול זה אפילו שנתנו סיוע לו. חשבו להביא, ממילא אפילו במקרה כזה יהיו פטורים, כי כאן לא מחזיקים בשנים שעשאוהו, כאן מחזיקים בעקירה והנחה. אם היה שנים שעשאוהו היה חייב, שניהם עשו עקירה עם הנחה, כן? אתה אומר את ההלכה, אין לך שניים שעשאוהו, יש סימן לענין שהמלאכה היא עקירה עם הנחה ביחד. טוב מאוד.

דובר 2: אומר הוא אבל יותר מזה, הוא מביא ראיה,

הלכה: שנים שעשאוהו — עקירה והנחה

כך הוא מעלה את זה, קל לו יותר לשאת את זה, כי קל לשאת. ממילא, אפילו במקרה כזה הוא פטור, כי אין לך כאן שנים שעשאוהו, יש לך כאן ענין של עקירה והנחה.

אם היה שנים שעשאוהו, היית אומר שהוא חייב? אם היה שנים שעשאוהו ושניהם עשו עקירה עם הנחה, כן. אני אומר, להלכה אין קשר לשנים שעשאוהו, יש קשר לענין שהמלאכה היא עקירה עם הנחה ביחד. טוב מאוד.

אומר הוא הלאה, **במה דברים אמורים?** במקרה שהדרך לפתור את הדבר, כן, אני יודע, כל אחד עושה את המחצית אולי היה חייב, כי אני יודע כבר מקרה כזה. אני מתכוון שהוא אמר, הדרך לפתור את המשא הכבד היא ששני אנשים נושאים ביחד, אבל שניהם עושים גם את העקירה וגם את הנחה. אם הם אומרים שזה כל כך כבד, אבל העצה היחידה היא שאחד עושה את העקירה והאחר עושה את הנחה, הוא עדיין פטור, כי אדם לא עשה את כל המלאכה. המלאכה היא העקירה עם הנחה.

כשעושים... אני לא יודע, כששני אנשים... דיברנו על צירים, שני אנשים סגרו דלת גדולה, צריך את שניהם, שניהם חייבים, כי הם שניהם הולכים ביחד. לא יקרה שהוא עולה, השני חייב. הם עשו את זה שניהם בבת אחת. אני לא יודע. בכל מקרה, זה לא אותו דין.

הלכה 1: ידו בתוך שלשה סמוך לארץ

במה דברים אמורים, אומר הרמב"ם, במה דברים אמורים שאם מניחים ביד האחר ולא הייתה הנחה, כלומר האחר נוטל מידך, או אתה מניח ביד האחר ולא הייתה הנחה, פטור, זה דווקא בשעה שהיתה ידו למעלה משלשה, כשידו של האדם הייתה גבוה משלושה טפחים. אבל אם היתה ידו בתוך שלשה סמוך לארץ, אם ידו הייתה בשלושה טפחים סמוך לארץ, כאן יש הלכה שכשנמצאים בשלושה טפחים סמוך לארץ זה כאילו כבר, בדין לבד, זה כאילו כבר הניח, הרי זה כמי שהניח בארץ, וחייב, והוא כבר חייב. טוב מאוד.

הלכה 2: זה עומד ולא עשה כלום — חבירו נתן בידו או נטל מידו

אומר הוא הלאה, הוי עומד והאחר משתער שיעור עליו. עומד באחת משתי השיטות, פשט חברו ידו משניו, ונטל חפץ מיד זה העומד ברשות זה

דובר 1: מה הבעיה? שלא מונח. לא מונח פירושו, כי אתה יכול לאמר שהמים כאילו מרחפים, כי אינם מונחים על הארץ. זה פחות מד' על ד', ולא שלולית גדולה. אז המילה היא שלא נלקח ממקום ד' על ד'. אהא. אבל אנו אומרים שכל המים מונחים על הארץ, אפילו המים העליונים. כל המים מונחים על מים, היית יכול לאמר שהוא רק נטל מלמעלה מהמים, לא מונח. אבל מחשבים כל טיפת מים היא כל המים שמונחים על הארץ.

דין כלי צפים על גבי המים

דובר 2: אבל "אבנים או כלי צפים על גבי המים" — אבל אם משהו שצף על המים, יש לו כלי שצף על המים, ובכלי יש משהו, "פירות בתוך הכלי", ו"פשט ידו ונטל מן הפירות" — הוא הוציא מהפירות, לא אומרים שאנו רואים את הכלי כמונח על הארץ. אנו רואים רק שהוא נטל ממהו שלא מונח, מקום של ד' על ד', "פטור, שלא נחו הפירות על גבי הארץ". הפירות לא היו מונחים על הארץ, "ונמצא שלא עקרן אלא מגבי מקום הרעוע".

אומר הוא שזה אפילו כשהפירות מונחים בכלי, שהיית יכול לחשוב שהכלי הופך את זה למקום חשוב, אבל "אין צריך לומר אם היו פירות לבד צפים על גבי המים בצירוף שהן פטור", כי הוא לא עשה עקירה ממקום חשוב, ממקום ד' על ד'. כלי הבא על פני האוויר. מים עצמם אינם קבוע ברשות לעצמם, זה לא מקום, אבל דבר שמונח על המים, הדבר מרחף, צריך לחשב את הפירות עצמם יכולים, הפירות אינם ד' על ד'.

דין: יסוד "מים כולם" — מים הם גוף אחד

דובר 1: אני מתכוון שהמילה היא "מים כולם", שלא מחלקים את המים לומר שהוא נטל מלמעלה מהמים, מלמטה מהמים. אני מתכוון שכבר היה משהו דומה בביטול, אני לא זוכר מה, אבל במים, כל טיפת מים היא חלק מכל המים. אה, והם אמרו שהמים שטו הלאה, לא אומרים ש... רק בהלכות עבודה זרה, whatever. אבל יש שאלה כזו, הוא נטל את המים מלמעלה, אומרים לא, כל המים הם אותם מים. הוא נוטל מים מלמעלה זה אותו דבר כמו שנטל מים מלמטה, כי כל המים מונחים על הארץ. אין זה שהמים העליונים מונחים על המים התחתונים, כל המים מונחים על הארץ. כך הוא אומר, "מים כולם".

אבל מה כשיש כלי, אז זה לא סתם מים. אבל הכלי לא מונח על המים מלמטה, הכלי לא מונח על דבר חשוב. הכלי לא מונח על דבר חשוב. הכלי עצמו אינו דבר חשוב, מדברים על כלי קטן. וכן אם היה שמן על גבי המים, אם יש על שלולית מים יש שמן, לא אומרים... מסתכלים שהשמן מונח למטה, כי שמן צף על מים, אז בוודאי צף ולא ד' על ד'. אם אדם נטל קצת הכלי, הוא נטל קצת מהשמן, הוא פטור, כי הוא לא נטל ממקום ד' על ד'.

המילה היא כי בכל מקרה, כל פעם שיש דרך לחלק את העליון מהתחתון, שמן הוא משהו אחר ממים, כל המים הם דבר גדול אחד. אבל שמן או פרי שהוא דבר חיצוני, הוא פטור. כן. כאן יש מחלוקת בראשונים מה המילה.

דובר 2: טוב, עד כאן הלכות ד' על ד' בעצם. לא ראיתי שיש עוד הלכות בזה. עכשיו אפשר להיכנס לנושא של כלי והנחה.

הלכה ה: דין עקירה והנחה — יסוד

דובר 1: כן, אומר הרמב"ם, כבר ביארנו... מה כבר אמרנו? איך הרמב"ם אמר מיד כשהתחיל עם הוצאה מרשות לרשות, שצריך להיות עקירה עם הנחה. כבר אמרו, הם כבר אמרו, הם כבר למדו. המוציא מרשות לרשות חייב עד שיעקור, עד שהוא תולש, הוא מוציא מהרשות הראשונה, ויניח, והוא מניח ברשות השנייה. אבל אם עקר ולא הניח, אם הוא הוציא אבל הוא מעולם לא הניח, או הניח ולא עקר, או להיפך, הוא הניח אבל לפני כן לא עשה עקירה, פטור.

דוגמה: פשט ידו ונטלו אחר מידו

דובר 2: לפיכך, הוא מביא דוגמה, מי שהיה עומד באחת משתי רשויות, משתי הרשויות הראשונות, הרמב"ם הולך לומר שיש ארבע רשויות לשבת, אבל הוא מדבר כאן כל הזמן על השתיים שחייב, רשות היחיד ורשות הרבים. הוא עמד באחת משתיים, ופשט ידו לרשות שניה וחפץ בידו, יש

והכניסו אצלו.

הוא לא עקר ממש, אבל העקירה עצמה עם הדבר שמונח עליו, נקראת עקירה. הוא הולך עם חפץ, ואפילו הוא לא הוריד את הדבר מגופו, מהדרך, נקראת עקירה או הנחה. זה עדיין שטוח.

דיון: "על גביו" מראה שגוף = יד

לפיכך יוצא מזה, צריך לכתוב. כן. לפיכך, המוציא חפץ שבידו על גביו. אדם הולך עם חפץ, הוא יוצא מהרשות שהוא בה עם החפץ שבידו על גביו, אבל לא יעמוד בשני... הוא יוצא משיש... הוא עומד ברשות היחיד נניח, הוא יוצא לרשות הרבים, הוא חוזר מיד לרשות היחיד. **אפילו יצא ונכנס כל היום כולו**, אפילו הוא עשה כמה פעמים פטור, כי צריך להיות זמן שהוא נח, שהוא עוצר את ההליכה. לפיכך עקר, הוא אכן עקר אבל לא הניח, כי הוא לא...

האם יש שיעור כמה זמן ההנחה? ככה, הוא יוצא לרחוב והוא נשאר שם לדקה, זה כבר כן הנחה? כן, נראה, הוא צריך להיות ככוונה... אה אה. **אפילו עומד לפוש**, אפילו... מעשה שלא עמד, אפילו הוא עמד לרגע, כי הוא היה מתקן את המשא שלא יפול. זה חידוש גדול, כי אפילו הוא עמד בפועל...

תרגום לעברית

אז הוא פטור... כי העמידה לא הייתה, כלומר הוא צריך להניח את הדבר... זה חלק מההליכה, כן, כמו ש... בינתיים הוא מתקן את המשא שלא יפול. הוא עדיין פטור, פונה למעשה הוא חייב, **עד שיעמוד לנוח**. רק כשהוא עוצר אז יש כאן את המילה הנחה. הוא עושה הנחה על עצמו, הוא עושה הנחה על גופו, הוא עושה אוטומטית את ההנחה על החפץ שהוא מחזיק עמו. אבל אם הוא עומד ובראשו הוא עדיין באמצע ההליכה, הוא פשוט עשה הפסקה, לא הייתה כאן הנחה.

כן, הגמרא אומרת כן, עומד לפוש, כן, אם הוא צריך לנוח הוא יושב, כשהוא יושב זה מונח... אם כך יש כאן הנחה, אה, יש כאן תירוץ טוב, כי כאן כתוב "**על גביו**", רואים שכאן "**על גביו**" זה אותו דבר כמו ידו. יד לאו דווקא, אלא כל הגוף. מעניין שכבר היה להם בפה, וכבר היה להם... כן, זה רואים על גביהם, כן. אולי גוף של אדם הוא כן ד' על ד', אבל היד היא חידוש. אדם גדול, אדם נורמלי לא רחב ד' על ד'? לא האנשים שאני מכיר. פרעה היה רחב כמו האורך, אבל רוב האנשים ארוכים את כל הטפחים. אדם נורמלי לא בערך ארבעה טפחים? אני חושב שכן. זה תלוי בסך הכל כמה עצמות צריך לבדוק.

הלכה י: הרץ פטור עד שיעמוד — המהלך מעט מעט כעוקר ומניח

והחיים, מי שהוציא חבילתו על כתפו ורץ בה, אפילו כל היום, אם הוא הולך כל היום, הוא פטור, **אינו חייב עד שיעמוד**. הוא נעשה חייב רק עד שהוא עומד. אבל אומר הרמב"ם, **ומי שהיה רץ בה**, מדברים ממש כשהוא רץ. **אבל המהלך מעט מעט**, אם הוא הולך לאט מאוד, הרי זה כעוקר ומניח, ואסור.

דיון: מהו הגדר של "מעט מעט"?

איך זה מתאים להלכה הקודמת, "לא יעמוד באחוזת בני חורין"? מדברים גם כשהוא רץ, הוא עושה זאת בריצה? ומהו הגדר? ריצה מה זה אומר מעט מעט? כל צעד כשאדם עושה צעד, כל צעד אפשר לומר הוא מניח, נכון? מהו הגדר? כל צעד נקרא הנחה? כל צעד נקרא כמו כל פעם שהוא קופץ נקרא זה...

מעט מעט, אני באמת לא יודע. למה כתוב כאן "**עד שיעמוד**"? יש כאן גדר חדש, עכשיו, שדווקא רץ. הוא אמר שצריך להיות עומד להניח. כשהוא הולך לאט הוא לא עומד להניח. אולי רואים את זה כי הוא הולך לעשות מזה היתר לכתחילה.

דיון: "אסור" — לא "חייב"

אבל רגע, הוא לא אומר "אסור", הוא לא אומר "מותר", הוא לא אומר "חייב". אז, כלאחר יד, הוא אומר שאחד המפרשים אומר שנראה, אדם

זו הלכה חדשה, חידוש גדול יותר. שקודם למדנו שאם אני מושיט את ידי ואתה עושה את ההנחה, או להיפך, ששינוי פטורים כי עשינו מלאכה חצויה. כאן הוא אומר אבל משהו אחר, לא אני מושיט את ידי לרשות היחיד ואתה נוטל או מניח, אלא אני מושיט את ידי ואני מניח בידך. נכון? בידך אני מניח דבר. או להיפך, או אני נוטל ואני מניח אצלי. אז הוא אומר אני חייב, כי "זה עומד לא עשה כלום". אה, נכון, כי הוא עשה את העקירה עם ההנחה.

או שהוציא חפץ מאצלו, הוא לקח חפץ והוא הניח ביד האחר. הוא אומר לי שהאדם, "זה עומד לא עשה כלום", האדם עומד סתם עם ידיים מושטות, והוא רק אובייקט. **חברו נתן בידו או נטל מידו**, הוא לא עשה מעשה, צריך להיות מעשה. **החבר חייב**, כי החבר עשה מעשה, עקירה עם הנחה. ההנחה הייתה בידי של האדם האחר. על ידיו של האדם דיברנו שהן חשובות כמקום הנחה. מדברים עליו, על ידו, עבורו זה מקום הנחה, אבל הוא עדיין כמו חפץ, הוא לא אדם.

דיון: מדוע כתוב "לא עשה כלום" ולא "פטור"?

מעניין, הוא שואל כאן במשנה שכתוב כאן "פטור", כן? מה צריך לכתוב "מותר", כי הוא לא עושה כלום. "זה עומד לא עשה כלום". קשה לומר "מותר" על לא לעשות כלום. "פטור" אפשר לומר על לא לעשות כלום, על "מותר" קשה לומר על לא לעשות כלום. אם כל העניין הוא כי הוא לא עושה כלום... לא כתוב "פטור", כתוב "לא עשה כלום". לא כתוב "פטור", כתוב "לא עשה כלום". זה לא שייך. "לא עשה כלום", הוא אולי עובר על לפני עור, או מה שאני יודע, הוא עוזר לבעל עבירה. "לא עשה כלום" פירושו שהוא לא עשה כלום, האחר עשה הכל.

כן. הוא מביא שהרשב"א חושב בטעם שאולי אסור כי הוא מסייע או מה, כן. לא ברור על מה זה מונח, למי צריך לחשוב. כי הוא באמת לאו שאין בו מעשה. זה לא מצטרף לעבירה שלנו על הלאו, אבל זה בטוח שהוא גורם לאחר לעשות את זה, הוא מסייע, הוא עומד שם, האחר מרויח משהו מזה, כן? האחר משתמש בכך, והאחר חייב.

זה גם כך, העובר עבירה יש לו עוד בית שהוא הניח בביתו. לא בדיוק, האדם עובד איתו, כן, הוא עומד שם והוא מחזיק את ידו מושטת. יכול להיות באמת שבעל הבית פותח את דלתו במהירות, והוא פותח מהר את דלתו שהאדם שנושא יוכל להניח ברשות היחיד. אז הוא באמת גם מסייע לדבר עבירה.

הלכה ח: עקירת גופו בחפץ שעליו

אוקי, זו ההלכה. אומר הוא הלאה כך: **היה עומד באחד משתי רשויות אלו**, אדם עומד באחת משתי הרשויות. אנו כל הזמן אמרנו "אחד משתי רשויות אלו", הגמרא למשל אומרת, אולי כבר תפסת בגמרא, העני עומד בחוץ, מדברים כבר עם הגמרא, הרמב"ם מדבר יותר מופשט, כן. אחד עומד באחת משתי הרשויות, **ונתן חבירו חפץ בידו או על גבו**, אחד הניח על ידו או על כתפו הניח אחד משהו, **ויצא בו באותו חפץ לרשות שניה ועמד שם**, הוא יצא עם החפץ והוא עמד שם, הוא גם חייב. איך, לא הייתה עקירה, החבר הניח עליו? אומר הרמב"ם, יש לו כאן חידוש שזו הייתה העקירה. **מפני שעקירת גופו בחפץ שעליו**, כשהוא התחיל ללכת עם החפץ שמונח עליו, העקירה היא החפץ מוציא הרשות. אכן, גם כן, החבר עשה לפני כן עקירה, אבל כשהוא מתחיל לזוז עם הדבר שמונח עליו, הוא אז עם הדבר, זו העקירה.

וכשהוא עומד, **ויצא בו באותו חפץ**, כשהוא עומד עם החפץ שתלוי עליו, זו ההנחה, **הנחת החפץ בקרקע שעמד בו**. זה אכן רק אחרי שאנו יודעים את ההלכה שידו של אדם היא כמו ד' אמות, כן, ממילא שייך עקירה והנחה. אומרים שהעקירה וההנחה היא גם כשהוא הולך עם זה. זה מחובר להלכה, אבל זה לא רק זה, אלא העקירה עצמה של גוף האדם עצמו. יש... יש עקירה.

דיון: הרגיסטר זז

כי הרגיסטר זז, כשהרגיסטר זז עם... היהודי... כל מה שזז עם, נכון? נכון, נכון. ואל תאמר שזה היה בדרך קל, זה קרה מעצמו, לא הייתה עקירה כי

דובר 1:

פחות מד' אמות.

כי כאן מדברים על ד' אמות ברשות הרבים, והוא לא הלך לרשות היחיד. אבל **אם עמד לתקן משאו**, אם אבל הוא עומד לעמוד מסיבה אחרת, רק לתקן את משאו, דיברו שזה לא נקרא כמו עמד לנוח, זה עדיין חלק מההליכה, הליכה רצופה. כלומר הוא עדיין כאילו הולך, והוא הולך. כלומר הד' אמות הבאות מחשבים ביחד את האמות הקודמות עם האמות החדשות. נניח שהוא הלך שתי אמות ועצר לתקן, מחשבים את זה ביחד עם השתי אמות הבאות ביחד, והוא הלך ארבע אמות, חייב.

אומר הרמב"ם, **והוא שיעמוד תחילה ארבע לנוח**. מתי הוא חייב? כשאחרי השנייה הוא עומד. **אבל אם יעמוד לתקן משאו, עדיין הוא כהולך, ואינו חייב עד שיעמוד לנוח תחילה ארבע אמות**. הוא צריך פעם אחת לעצור את ההליכה.

מעניין, ההליכה יכולה לעשות את המצב גרוע יותר או טוב יותר. אם הוא צריך שלא תהיה הנחה, במקרה הרגיל של הוצאה מרשות הרבים, אז עוזר שהוא הולך עוד, כי זה נקרא מהלך לתקן. אבל כאן שהוא צריך דווקא כן הנחה, כי אם לא זה נעשה יותר ארוך מד' אמות והוא חייב, אז כן.

דובר 2:

נו, יפה מאוד. יפה.

הלכה יא: קנה או רומח – הגבחה קצה אחד

דובר 1:

כאן נראה מתי זה לא עקירה או הנחה כראוי. **היה קנה או רומח**, דבר ארוך כמו מקל, קנה או רומח, חרב, **וכיוצא בו מונח על הארץ**, ובמקום לגרור את זה יש דרך אחרת, יש דרך להפוך את זה כל הזמן, להרים את הקצה החד, לזרוק אותו למעלה, ואחר כך כשזה נופל על הרצפה להרים שוב ולזרוק. **והגביה הקצה האחד והקצה השני מונח בארץ**, הוא מרים קצה אחד, הקצה השני עדיין מונח על הארץ, והוא נותן לזה זריקה למעלה ותופס, כך הוא מזיז את זה קדימה, ואחר כך הוא ממשיך, **וחזר והגביה הקצה שהיה מונח והשליכו לפניו על דרך זה**, הוא מגלגל את זה כך בדרך של הפיכה וזריקה. **אפילו העביר החפץ כמה מילין**, אפילו כך בדרך הזו הוא נשא את החפץ דרך ארוכה, **הוא פטור, לפי שלא עקר החפץ כולו מעל גבי הארץ**, הוא אמנם כל הזמן עשה שזה יהיה חד וחזרה ייפול, אבל הוא מעולם לא הרים את כל החפץ, החפץ עדיין כל הזמן היה מונח על הארץ, ממילא לא הייתה עקירה, הוא פטור.

אבל אם הוא עשה את זה אחרת, **משך החפץ**, הוא גרר את זה, הוא משכנע את עצמו שזה עדיין טוב כי זה עדיין לא מורם, זה נגרר על הארץ, **וגררו על הארץ, ותחילת ארבע על ארבע, הוא כן חייב, שהמגלגל עוקר הוא**, זה נקרא מגלגל, וזה נקרא כן עוקר.

דיון: למה מגלגל שונה מקנה או רומח?

דובר 1:

מעניין, כי הוא גם לא גרר עמו, זה כל הזמן הוא רק הרים וזרק מקצה אחד שבו זה מונח לקצה השני שבו זה מונח, אבל כאן הוא נושא את זה, לא ברור לי האם הנשיאה הייתה כשזה לא מחובר האם זה נוגע בקרקע או לא, כן? למצוא את החילוק המדויק יותר.

דובר 2:

זה גם אם אדם מגלגל לגלגל באותה דרך, כן? אדם... מגלגל זה טוב, פשוט, פשוט.

דובר 1:

זה אדם נושא עגלה, מהו סוג הנשיאה בזה? המגלגל היא הנשיאה. מגלגל עוקר הוא. זו לא הלכה שהעקירה חייבת להיות לא נוגעת בארץ, אבל היא חייבת לזוז. ואני חושב שאפילו בדברים שמגלגלים כלי, שאנחנו לא קוראים

שרואה איך הוא נושא זה יראה כי הוא הולך לאט, זה יראה כאילו הוא עומד. יש חשש. אבל כשהוא רץ, גם אין שום חשש של מראית עין.

ממילא, כשהוא רץ, כשיש צורך גדול, הוא מדבר כאן לכתחילה. קודם מדבר הוא על פטור וחייב, הוא אמר שחייב הוא רק עומד לנוח, כלומר הנחה אמיתית. וכשהוא הולך לאט זה דומה לעומד לנוח, ממילא זה אסור כמראית עין או מה שזה לא יהיה, סייג.

ומכיוון מהי העצה? אם מישוה נתפס בשבת והוא מחזיק עמו חבילה של כסף. עצה אחת כבר היה לנו, הוא יתן את זה לגוי. כן, יש כאן את העצה האחרת של רשב"א. יש לו כסף, לא?

דובר 2:

כן.

דובר 1:

ירוך עד שיגיע לביתו, ירוץ עמו עד שיגיע לביתו, ויזרקנו כלאחר יד, יעשה את זה שם... יעשה גם הנחה כלאחר יד, ממילא לא עבד, ההנחה היא גם רק הנחה דרבנן. כן.

זה לא עקירה, כי הריצה היא לא עקירה, הוא מחזיק את זה בהליכה, הוא רץ כי... הוא חייב לרוץ, כי ללכת כאן יש חשש כאילו הוא מניח את זה כעקירה והנחה. הוא רץ עד שהוא מגיע הביתה.

כי זה עניין של שזה יראה. אז אדם יחשוב, כשזה נראה כאילו הוא עומד לנוח, כשאתה רץ לא... כשזה לא נראה כמו עומד לנוח, כשאף אחד לא יכול לחשוש, כן.

הלכה י: עמד לנוח vs. עמד לתקן – בד' אמות ברשות הרבים

דובר 1:

טוב, הלאה. עכשיו מגיעה כאן הלכה מעניינת. למדנו קודם שיש שני סוגי הנחה, אחד... סליחה, שני סוגי עמידות, כן. כשאדם הולך עם חפץ, אם הוא עומד לנוח, זה אומר שהוא עצר עומד לנוח. אם הוא עצר סתם לתקן, זה אומר שהוא לא עצר. עכשיו, אני חושב שזה בא להוציא גם חומרא. כן, בואו נראה.

עוקר חפץ מרשות הרבים, והולך בו פחות מארבע אמות ועמד, הוא עצר, הוא הלך פחות מארבע אמות, אז הוא עדיין לא נשא את הד' אמות שברשות הרבים. והוא עצר, והוא נשא עוד **פחות מד' אמות ועמד, אפילו כל היום כולו פטור**, כי הוא לא הלך ארבע אמות ברשות הרבים. כי... כי...

דובר 2:

נו, יפה מאוד. אתה עושה כל...

הוא עצר כל...

דובר 1:

העמידה לא נקראת הנחה.

דובר 2:

כן, כאן הוא אומר, כאן הוא אומר ברמב"ם.

דובר 1:

אבל מיד למדו שלא כל עמידה נקראת עמידה. אז אם העמידה הייתה רק עמידה לתקן, יוצא שהוא הלך כן יותר מד' אמות בבת אחת ברשות הרבים, אז הוא חייב.

אז כשמדברים על עמד לנוח, אה, כאן אומרים בדיוק להיפך. עמד לנוח אומר שהוא עצר מההליכה. היה לו הליכה אחת, והוא התחיל הליכה חדשה. וכל הליכה הייתה פחות מד' אמות. אומר הוא שהעמד לנוח חותך בין הפטור שלפני כן לבין הפטור שאחרי כן.

דובר 2:

אבל בעמד לנוח אין בעיה, כי הוא עדיין שניהם ברשות הרבים. אין כאן עקירה עם הנחה.

הלכה יג: זורק חפץ – קלטו קודם הנחה**דובר 1:**

עכשיו הוא הולך לומר על זריקה. **זורק חפץ מרשות לרשות**, דיברנו שזריקת חפץ היא תולדת מוציא. מישוהו זורק חפץ מרשות לרשות, אם בד' אמות של רשות הרבים הוא זורק. הוא זורק מתחילת ד' לרשות הרבים. אבל מה קורה אם דבר כזה קרה, **קודם שנתה**, עוד לפני שקרתה הנחה, עוד לפני שזה נחת איפה שזה צריך לנחות, **קלטו אחר בידו**, תפס את זה מישוהו אחר. אם **או כלב, כלבים** אוהבים לרדוף אחרי כדורים שזורקים. אם **נשרף**, זה נפל לאש, **פטור**.

חברים ושכנים, היו חברים של נחשוני. הם עכשיו דיברו לכם שצריך להיות כירה שצריך להיות מוזז.

הלכה יג: זריקה ונח במקום שלא כפי מחשבתו – קלטתה אחר, קלטתה כלב, או נשרף

הרמב"ם: קודם שהניח, עוד לפני שקרתה הנחה, עוד לפני שזה נחת איפה שזה צריך לנחות, **קלטו אחר בידו**, תפס את זה מישוהו אחר, **או קלטו כלב, כלבים** אוהבים לרדוף אחרי כדורים שזורקים, **או נשרף**, זה נפל לאש, **פטור**.

למה? כי ההנחה לא הייתה כמו שהוא התכוון. הרי עכשיו דיברנו שצריכה להיות עקירה שמזיזים, צריך להיות משהו מכונן, אבל כאן זו לא ההנחה שהוא התכוון. הוא התכוון שזה יפול על הארץ בסוף ד' אמות, וכאן זה נפל לאש או נפל לידי הכלב, הוא פטור.

אומר הוא, **לפיכך**, זה מובן מאליו, המילה היא, הוא זרק משהו, אפילו אם זה נפל לפי הכלב או לשריפה, אבל אם הוא התכוון, הוא חייב, כי זו הנחה. יכולה גם להיות הנחה באש. הוא מתכוון רק לומר, כששלא כוונתו, כשזה קרה אחרת מכוונתו, זו לא הייתה הנחה שהוא התכוון אליה.

הלכה יד: הנחה שאינה גמורה – חפץ קשור בחבל ואגודו בידו

אומר הוא הלאה כך, **הזורק חפץ מרשות לרשות**, מישוהו זורק חפץ מרשות אחת לשנייה, אבל החפץ לא חופשי, **החפץ קשור בחבל ואגודו בידו**, החפץ עדיין מחובר לאדם, כי החפץ קשור בחוט, והאדם מחזיק את החוט בידו, אז **אם יכול למשוך החפץ אצלו**, אם יש לו את החוט ממש בידו והוא יכול למשוך בחזרה אליו את החפץ, פשוט שמעולם לא הייתה הנחה, כי הוא עדיין שולט בזה. הנחה אומרת שזה יצא מרשותו וזה נחת. אבל כאן לא הייתה הנחה גמורה, כי זה עדיין באפשרותו למשוך את זה אליו. פשוט שזה לא יצא, הוא לא הניח את זה לגמרי. ממילא זה **כמי שעקר ולא הניח**.

דיון: למה יש עקירה אבל אין הנחה?

דובר 1: זה בכל זאת עקירה, כן? הוא זרק את זה. כן, אבל הוא עדיין מחזיק את זה. אז זה לא עקירה גם? לא, הוא אומר כמי שעקר, כלומר, בוא נראה. לא, הוא אומר, אני רק שואל מה.

דובר 2: כן, הלאה. יש לו שאלה טובה, מה באמת הפשט? למה הוא אומר שזה נקרא רק לא הנחה, אבל עקירה זה כן נקרא?

דובר 1: הגמרא אומרת שהוא פטור.

דובר 2: יכול להיות שהוא מדבר כאן באופן שהוא הרים את החפץ עם כל הקשרים, כן? לא שכל השבת מונח קשור אליו חפץ. אפילו העקירה כן הייתה, הוא הרים את החפץ עם החבל, אבל ההנחה הייתה כי החבל נשאר בידו.

דובר 1: אוקיי, הלחם משנה שואל את הקושיא שלי, והוא אומר את סוג התירוץ שלי. כלומר כן? הלו? אם זה היה קשה, אז בסדר. הוא היה לו את הדרך שלי. לענין עקירה זה נקרא עקירה.

אוקיי, בכל מקרה, אני לא המשוגע הראשון. יש לי קושיא קשה. מה הסיפור? אוקיי, בסדר.

הלכה טו: זורק בתוך ידו של חברו – עמד במקומו או נעקר ממקומו

לזה עקירה, הכוונה היא, הוא מעולם לא הזיז חלק. משהו כזה, זה לא כל כך ברור לי.

אוקיי. ממש מעניין. במיוחד אני חושב, אם זה מונח בשלושה טפחים מהארץ, שלגבי לבדו אומרים שזה נקרא כל הזמן כאילו זה מונח על הארץ. אז אפילו הוא מגלגל, האם זה אומר שזה מונח כל הזמן בשלושה, לא? אולי זה צריך להיות יותר גדול, אני לא יודע. אוקיי. כן.

הלכה יב: עקירה שלא לשם הוצאה – עוקר חפץ מזוית לזוית**דובר 1:**

לפיכך... איפה מחזיקים כאן? אה, הלאה. **עוקר חפץ מזוית זו להניחה בזוית אחרת**, הוא בבית והוא מרים חפץ, כוונתו להניח אותו בצד השני של החדר. יוצא שכשהוא עקר הייתה עקירה מותרת, הוא הרים את זה להניח באותו חדר. ואחר כך, **ונמלך בדרך עליו**, בזמן שהוא מחזיק את זה כבר, אחרי שהוא עשה את העקירה על דעת להניח בחדר, הוא התישב והוא הוציא את זה **לרשות שניה, פטור**, כי אמנם הייתה עקירה, אבל העקירה הייתה עקירה מותרת, לא הייתה עקירה על שם לשאת לרשות הרבים, **דהיינו שלא היתה עקירה ראשונה לכך**, ומקבלים הנחה בלא עקירה.

דיון: אם הוא יכול להשלים את העקירה

דובר 2:

ואני חושב שהוא יכול להשלים ברשות הרבים, זה נקרא כמו עקירה על שם נשיאה לרשויות אחרות. ההוצאה של גופו היא עקירה.

דובר 1:

לא, כאן הוא אומר שהעקירה צריכה להיות עקירה לשם נשיאה, זה אולי חשיבות של עקירה. אוקיי.

הלכה יב: הניח על חברו כשהוא מהלך**דובר 1:**

והוא עוקר חפץ להניחו על חברו כשהוא מהלך, הוא מרים חפץ, חברו מחזיק באמצע ההליכה, הוא הולך להניח את זה עליו. **ואינו יודע אם ישיגו חברו להניח**, כשחברו מסיים ללכת והוא עומד, הוא מוריד את זה מחברו. **הרי זה פטור**. החבר פטור.

דובר 2:

הרי זה פטור, מי פטור? שניהם פטורים. החבר פטור, העוקר או ההולך?

דובר 1:

זה שעשה. הוא עשה עקירת חפץ, אבל הוא מהלך, ועם מהלך לא הייתה עקירה או הנחה. הוא רק עשה עקירה כשהוא הולך, אבל הוא לא עשה הנחה. למה הוא לא עשה הנחה? כי **בעוד שירצה חברו לעמוד**, הוא לא עשה עצירה מלאה, אולי החבר היה חייב, כי כשהוא הלך הייתה עקירת גופו, וכשהוא עומד. אבל הוא אומר בעוד שירצה חברו לעמוד, עוד לפני שהחבר עשה את ההנחה, הוא הוריד את זה ממנו. משא"כ החבר עשה את העקירה בהתחלת ההליכה, והחבר השני עשה את ההנחה. הייתה עקירה בלא הנחה. נכון?

דובר 2:

איזו עקירה הייתה? האדם הראשון היה עוקר חפץ והניח על חברו. והחבר היה כל הזמן מהלך, מעולם לא היה אדם יציב איפה להניח את ההנחה. איך, איכשהו זה התגלגל? איכשהו. קסם.

דובר 1:

כן. כי יש את הדין הקודם של עקירה כזו לא הייתה לשם כך.

דובר 2:

אני אומר, זה לא נכנס כאן.

דובר 1:

זה גם שאלה עדינה. כן, כאן הנחה בלא עקירה, כאן עקירה בלא הנחה. יש דמיון, כן.

דובר 1: אבל אני לא מבין, אם כאן המילה **ונח על גבי משהו**, קודם כל זה לא הייתה כוונתו, הוא רצה לזרוק מרשות היחיד לרשות היחיד.

דובר 2: לא, הוא רצה לזרוק מרשות היחיד לרשות היחיד דרך רשות הרבים.

דובר 1: כן, אבל **ונח על גבי משהו** ברשות הרבים ואחר כך זה עף הלאה? זה עצר ברשות הרבים.

דובר 2: זה נסע את כל הדרך, אבל יש כאן שתי עצירות, זה עשה עצירה באמצע, על העצירה הזו הוא חייב.

דובר 1: אפילו ניכר שאנחנו מאמינים לו, זה נגע במשהו באמצע וזה נסע הלאה לרשות היחיד האחרת.

דובר 2: העצירה, לא רק נגע, עצר. נח, עקירה משום נח ברשות הרבים, אנחנו מסתכלים על זה כאילו זה עצר ברשות הרבים, וחייב. אבל זה צריך להיות נח על גבי משהו.

דובר 1: כן, זו הנחה, ברור שזה חייב להיות הנחה, זו לא הייתה הנחה.

חידוש: הנחה שלא כוונתו אבל חלק מהמעשה — חייב

זה היה החידוש כאן, שאפילו זו לא הייתה כוונתו שתהיה הנחה ברשות הרבים, כי הוא לא רצה שתהיה הנחה ברשות הרבים, למה נאמר שהוא לא רצה את ההנחה? זו הייתה הנחה שהוא לא התכוון אליה. כבר היה לנו קודם, לא ההנחה שהוא חשב עליה, והיא הייתה, אבל כאן יש לנו כלל ברור מאוד שאומר שכשאתם רוצה לעשות תנועה ארוכה יותר וזה נעצר, זה חלק מזה. כן.

אומר הרמב"ם **חייב**, אז, זה אבל הפוך.

הלכה יז: זורק מרשות הרבים לרשות הרבים ורשות היחיד באמצע — הפוך זורק מרשות הרבים לרשות הרבים ורשות היחיד באמצע פטור, אבל אם ברשות היחיד, אם עבר החפץ בפחות משלושה סמוך לארץ ברשות היחיד, אפילו חזר ונתגלגל לרשות הרבים השנייה, הרי היא כמי שהניח ברשות היחיד, לפיכך חייב. כי הרמב"ם אומר את זה כל כך ברור, אפשר להבין את זה.

הלכה יח: המעביר ד' אמות בשתי רשויות הרבים — מצטרפים

הרמב"ם אומר, **המעביר ארבע אמות ברשות הרבים זו וברשות הרבים השנייה...** חזרה לענין של ד' אמות ברשות הרבים. ד' אמות ברשות הרבים זה לא רק כשד' אמות הן ברשות הרבים אחת, אלא אפילו הוא הולך ד' אמות ובינתיים יש איזה הפסק של רשות הרבים, יש רשות היחיד או רשות אחרת, אבל אם שתיהן ביחד הוא הלך ד' אמות ברשות הרבים, הוא חייב. הילוך ארבע אמות בשתי רשויות הרבים מצטרפים.

נלמד עוד חיוב שקשור לרשות הרבים, אם זה היה עוצר ברשות שביניהם, היה נקרא שהוא לא נשא ד' אמות ברשות הרבים, כי היה איזה הפסק בד' אמות. אבל אם את כל ד' אמות הוא הלך, כן.

עכשיו אפשר ללמוד שיש אופן אחד שאדם כן חייב מרשות לרשות, מרשות היחיד לרשות היחיד ורשות הרבים באמצע, שאפילו למדנו שאינו חייב, אלא אם יש הפסק באופן של ג' טפחים וכדומה. עכשיו אפשר ללמוד שיש כן יוצא מן הכלל מעניין אחד, שאפילו מביאים חפץ מרשות היחיד אחת חוצה את הרחוב לרשות היחיד הבאה, ובאמצע יש רשות הרבים, הוא חייב. כן.

הלכה יט: המושיט מרשות היחיד לרשות היחיד ורשות הרבים באמצע — חייב

המושיט, אחד מושיט, הוא מושיט לחברו מרשות היחיד לרשות היחיד ורשות הרבים באמצע, חייב. אפילו הושיט למעלה מעשר ברשות הרבים, אפילו הוא הושיט למעלה מעשר ברשות הרבים, לכאורה היה צריך להיות פטור לפי הכלל שלמדנו זה עתה, כי לא הייתה הנחה ברשות הרבים. אבל יש כאן חידוש שאדם כן חייב. מה החידוש כאן שאדם כן חייב? יש הלכה כזו, למה? שהמלאכות קשורות לאיך שזה היה במשכן, וכך עשו

אומר הרמב"ם הלאה, הזורק, עוד בתוך ידו של חברו, הוא זורק משהו שנחת ביד חברו, אז כך, אם עמד חברו במקומו וקיבלה, אם הוא עומד שם איפה שהוא והוא תפס את זה בידו, אז הזורק חייב, שהרי עקר והניח, הוא עקר והניח, ובזריקה לתוך יד האחר הוא עשה הנחה ביד האחר. אבל אם נעקר חברו ממקומו וקיבלה, אם אחרי שהוא התחיל לזרוק חברו זו והוא תפס את זה לא שם איפה שהוא היה כשהוא זרק את זה, אז הוא פטור. למה? כי זה לא הנחה, כי זה הייתה הנחה במקום ... כמו שלמדנו קודם, שהוא לא התכוון להנחה, השני עשה את ההנחה.

הלכה טו (המשך): הזורק וקלטו — הוא רץ אחריו

הזורק, אדם זורק משהו, למה יש לנו רשות הרבים משוגעת, הוא רץ אחריו. איי, מה הוא זורק? הוא משחק כדור. הוא זורק את זה, והוא רץ אחריו, והוא תופס את זה ברשות אחרת, או ד' אמות, אז זה פטור. פטור.

למה? אפשר היה לומר שכשהוא זרק את זה הוא עשה עקירה, וכשהוא תופס את זה הוא עושה הנחה. אבל אנחנו לא מסתכלים על זה כך, למה? כאילו נעקר אחר וקבלו. אנחנו מסתכלים על זה כאילו אחר תפס את זה. למה? אין הנחה גמורה אלא שהניח החפץ במקום שראוי לנוח בשעת עקירה.

חידוש: המקום הנחה צריך להיות ראוי לנוח בשעת עקירה

אהא, אז זה כאילו עוד טעם למה הוא פטור. לא כמו שאמרתי, אם זה כמו שאמרתי שהאחר עשה את ההנחה, אז היה, כשהוא עושה בעצמו את ההנחה, היה צריך להיות חייב. אתה מבין? לא. מאחר שבשעה שהוא זרק את זה, המקום שהוא הולך לתפוס את זה לא היה קיים. זה לא היה ראוי לנוח, כי הוא היה צריך לרוץ.

דובר 1: אבל הוא לא ראוי, הוא היה יכול ליפול על הרצפה.

דובר 2: מאוד טוב. אם זה היה נופל על הרצפה, זה לא איפה שהוא רצה לשים.

דובר 1: אהא.

דובר 2: כמו שזורקים לאדם, והאדם ההוא לא היה שם. למה? העקירה וההנחה מופרדות מדי. כי כן, הגמרא זה אכן ספק, אבל הרמב"ם פוסק שזה ספק אז זה פטור, כמו שהרמב"ם אומר, אי אפשר לתת חיוב חטאת לאדם עם ספק. אין הנחה גמורה אלא שהניח החפץ במקום שראוי לנוח בשעת עקירה. מאוד טוב.

הלכה טז: זורק מרשות היחיד לרשות היחיד ורשות הרבים באמצע

אומר הרמב"ם הלאה הלכה כזו, זורק מרשות היחיד לרשות היחיד, לכאורה פטור, כן? מה קורה שהיה באמצע רשות הרבים באמצע, וזה עבר דרך רשות הרבים? יש לך שני בתים, ובאמצע יש רשות הרבים, והוא זורק מחלון אחד לחלון השני. לכאורה היו אומרים שהוא כן העביר, הוא נשא מרשות היחיד לרשות הרבים, ומרשות הרבים לרשות היחיד, כך אפשר היה ללמוד את זה. אבל זה לא עובד כך. אפילו עבר החפץ באויר רשות הרבים, הרי זה פטור. אומר הרמב"ם, למה הוא פטור? כי לא הייתה עקירה והנחה מרשות הרבים לרשות היחיד, הייתה עקירה והנחה ברשות היחיד.

אבל אם היה האויר פחות משלושה — חייב

אומר הרמב"ם, ואף על פי שעבר באויר רשות הרבים, זה רק כשהזריקה הייתה במקום גבוה קצת. אבל אם היה האויר פחות משלושה, אם ברשות הרבים היה פחות משלושה סמוך לארץ, ונח על גבי משהו, למה הוא יוצא מ... ונח על גבי משהו חזרה לרשות היחיד, נכון? אני לא יודע, אולי צריך כן להיות נח על גבי משהו ברשות הרבים, הוא חיכה כל הזמן שזה לא יכול להיות הנחה. לא, אבל אנחנו אומרים שכשזה בדיוק למטה משלושה זה לבד, כלומר כאילו זה היה על הרצפה. זה עוד חצי עצירה, זה צריך להיות הנחה. אה, משהו, החידוש הוא שיש משהו ולא ט"ד על ט"ד, אבל כי זה בתוך שלושה זה נקרא כלבוד ארץ, אבל איזושהי הנחה זה חייב להיות, זה עף. זה כמו האדם שהחזיק בחבל.

דיון: למה הוא חייב אם זה לא היה כוונתו?

לא, שכח פירושו הוא שכח שבת, כי זו טעות שאינה שווה, הוא לא אומר **כדי שלא תעשה מחשבתו**. הרמב"ם אומר, הוא לא רשאי להכניס לחצרו שלו בחזרה. הוא צריך דווקא להכניס לחצרו שלו. אגב, עכשיו הוא מביא מרשות הרבים לרשות היחיד כלי, אז דווקא תירוץ מה זה, העקירה הייתה בלי כוונה, בשוגג, ועכשיו הוא כבר נכנס במזיד. אבל הוא לא רשאי להכניס לחצר אחרת, זה הוא לא רשאי. למה? אגב, אם נכלל הוא לא חייב מדאורייתא, כי הוא שכח בשעת עקירה, **כדי שלא תעשה מחשבתו בשעת קריאה**, שלמעשה בשוגג הוא התכוון לעשות את זה, וזה לא שלמעשה הוא יכול לעשות בשבת דבר כזה שהוא עשה. אבל אתה רואה ברור שלא הייתה מחשבה להביא את הפירות לאותה חצר. הוא פשוט שכח שיש לו פירות בידי, הוא שכח שזה שבת. הוא בכלל לא חשב שהוא הולך לעשות שום דבר בשבת.

הוציא במזיד – אסור להחזיר

אהא, וזה דוקא בשוגג החכמים התירו את ההחזרה לחצר השנייה, אני מתכוון לחצר הראשונה. אבל **ואם הוציא במזיד, הרי זה אסור להחזירו**, אסור להחזיר את זה. **אלא תהא ידו תלויה עד שתחשך**. שידו תישאר תלויה עד שתחשך. כן, ואחר כך יהיה כבר "ולא תלין נבלתו", שטויות. כן, עד מוצאי שבת, כן.

אדם יכול לעמוד משבת בבוקר עד אחר הצהריים ככה? קידוש השם גדול. כמו הרב משינאווא שישב עם השק שלו, המעשה המפורסמת. כן, זה, אפשר ללמוד כמה הלכות מכוונה.

נו, עכשיו אני אומר לך, וכאן גם כתוב שהקב"ה לא רוצה שתתקיים כוונתו. **נעשית מחשבתו**. זה קשור לכך ששבת הכל **מלאכת מחשבת**, זה מדאורייתא.

כוונה ומעשה – נתכוין לזרוק שמונה ונה בארבע

בסדר. **המתכוין לזרוק שמונה אמות ברשות הרבים**, אדם התכוון שהדבר יגיע לשם, מקום ספציפי ברשות הרבים, וזה מחוץ לשמונה אמות. למעשה לא הצליח לו, **ונח החפץ בסוף ארבע אמות**, הוא חייב. למה? **שהרי נעשה שיעור המלאכה**. שיעור המלאכה הוא ארבע אמות. מדברים כאן על חומש או מה שזה לא יהיה, אבל זה נקרא כל הזמן ארבע אמות. **ונעשית מחשבתו**. הוא רצה לזרוק שיעור, והוא זרק שיעור. **שהרי דבר ידוע שאין זה החפץ מגיע לסוף שמונה עד שיעבור על כל מקום ומקום מכל השמונה**. כשהוא התכוון שזה יגיע עד סוף שמונה, לא פשוט שהוא אז חשב שזה לא יהיה בארבע. הוא התכוון ארבע פלוס, ארבע ועוד אחת ועוד אחת ועוד אחת עד סוף שמונה. אבל כשזה נפל בסוף ארבע, לא פשוט שלא קרתה מחשבתו, קרתה מחשבתו, כי הוא רצה שזה יפול בכל הארבע, הוא רצה שזה יפול יותר. הוא לא קיבל את המלוא שלו, היינו דאמרין "חצי שיעור אסור מן התורה". אבל קרתה מחשבתו.

אבל אם זה היה הפוך, **נתכוין לזרוק ארבע זרק חפץ ונתחב בסוף שמונה**, פטור, ושלל נח במקום שחשב שיעבור בו. כי זה נפל איפשרו שהוא בכלל לא חשב שזה יהיה שם, **וכל שכן שהניח הוא בטח לא חשב שתהיה שם ההנחה**. כלומר לא שההנחה לא קרתה במקום שנתקיימה מחשבתו, זה לא היה שם איפה שהוא תכנן.

חשב שיונח בכל מקום שירצה – יש ברירה

לפיכך, אם חשב על זריקה שיונח החפץ בכל מקום שירצה, אם הוא לא אמר מקום ספציפי, אלא הייתה זריקה לאן שיהיה, מדברים כל עוד שהוא רצה שיהיה יותר מד' לכאורה. אם הוא התכוון לזריקה קטנה בתוך ד', הוא פטור, כי זה שוגג אז. אבל מדברים כאן שהוא רצה בכל אופן מחוץ לד', אז הוא חייב, כי אז אומרים שזה **יש ברירה**, לאן שנחת, שם נתקיימה מחשבתו. זה ברירה, זאת הייתה כוונתו, שיפול.

במילים אחרות, מישוהו משחק כדור, ואין לו שום עניין לאן יפול, הוא זורק אותו, לאן שיפול, שם היה רצונו.

דיגרסיה: כדור והנחה

במשכן. לא הייתה הוצאה, **עבודת הלויים במשכן, מושיטים הקרשים מעגלה לעגלה ורשות הרבים בין שתי העגלות**.

לכאורה, עגלה ועגלה זו רשות היחיד. עגלה היא רשות היחיד, והמדבר שם בחוץ היה רשות הרבים. אז תמיד עבודת ההוצאה של הלויים הייתה נשיאה מרשות היחיד לרשות היחיד. רשות היחיד לרשות היחיד דרך רשות הרבים, **ומחייב דוקא במוציא**, כי כך הייתה המלאכה.

מושיט מרשות היחיד לרשות היחיד דרך רשות הרבים

וכך עשו במשכן, לא בית עבודת הלויים במשכן, **מושיטים את הקרשים מעגלה לעגלה**. כמו שכתוב ברמב"ן, **שתי עגלות, לכל עגלה ועגלה רשות היחיד**. עגלה היא רשות היחיד, והמדבר שם במדבר היו רשות הרבים. אז תמיד עבודת ההוצאה של הלויים הייתה נשיאה מרשות היחיד לרשות היחיד דרך רשות הרבים, **ומחייבים**. דוקא מושיט, לא זרק. דוקא מושיט, כי כך הייתה המלאכה.

זה מעניין, עדיין לא היה לי כזה... כן, אופן רגיל פטור, אבל כשאתה עושה את זה בדיוק בדרך שעשו במשכן, אז חייב. הוא אומר, **במדה ובמדה ובמשורה שהיתה רשות היחיד באורך רשות הרבים**. זה צריך להיות ממש שזה בדיוק הדרך שהלויים עשו את זה במשכן. מילא, **במדה ובמדה ובמשורה שהיתה רשות היחיד באורך רשות הרבים**, הם מסודרות עגלה אחת אחרי השנייה לאורך רשות הרבים, **כמו שהעגלות**, כמו הסדר שהעגלות מהלכות. תחשוב על עגלות הצב שהיו ללויים, זה עמד אחד אחרי השני, והם היו צריכים לפרוק את המשכן, אז כולם חנו אחד אחרי השני, ואחד מסר לשני.

אבל **המושיט שתי רשויות בשני צדי רשות הרבים**, זה לא היה באותו אופן שהלויים עשו את זה. זה בשני צדי רשות הרבים, ורשות היחיד בשני הצדדים של רשות היחיד, אפילו הוא מושיט מרשות היחיד זו לרשות היחיד שכנגדו, הוא פטור, כי זה לא דומה לעבודת הלויים במשכן. חוזרים להלכה הרגילה שלא הייתה הנחה ברשות הרבים, אלא זה היה מרשות היחיד לרשות היחיד, פטור.

והוא מדבר כמו המקרה של המשנה, שיש שני יהודים שיש להם מרפסת, בין המרפסות שלהם יש רשות הרבים, והם מושיטים ביניהם. אז אם הם באותו בלוק, אותו צד של הבלוק, הם חייבים. מעבר לרחוב הוא פטור.

שכח והוציא ידו – שכח והוציא

אומרת ההלכה הלאה, **שכח**. אדם שכח, הוא שכח מה, הוא שכח שזה שבת, או שהוא שכח שהוא מחזיק משהו, **הפושט ידו ומלאה פירות**, הוא שכח שהוא נושא משהו, הוא מחזיק בידי פירות, והוא מושיט את זה, **והוציאה מחצרו זו להכניסה לחצר שבצדה**, הוא עומד ברשות הרבים, והוא לוקח מחצר אחת והוא רוצה להכניס לחצר הבאה את הפירות, אבל הוא שכח שהוא מחזיק פירות בידי. **ונזכר קודם שיכניס**, הוא נזכר עוד לפני שהוא הכניס את זה לרשות החדשה, הוא נזכר, "כן, שבת". **והרי ידו תלויה באויר רשות הרבים**, ידו אבל באויר רשות הרבים, הוא כבר יצא מהרשות הראשונה. אז השאלה מה הוא צריך לעשות עכשיו? האם הוא צריך להיות ימינך ה' נאדרי בכח, הוא לא צריך לסיים כי זו הנחה? לא, אומרים שהוא צריך לחזור לחצר, החצר הראשונה, **ומחזירה לחצרו**, ולא אומרים שעכשיו זה נקרא שיש עכשיו עקירה מרשות הרבים והנחה בחצרו, כי לא הייתה עקירה, העקירה הייתה דבר שכוח.

דיסקוסיה: מה פירושו "שכח"?

כן? כי **הוציאה משכח**, כן? כשהוא עשה את העקירה, לא הייתה מודעות, הוא פשוט הרים את ידו, אה, יש בזה פירות, הוא לא התכוון לכלום. שכח שזה שבת, הוא בטח זכר... שכח שזה שבת, זו המילה? לא, שכח שיש לו משהו בידי, הוא הולך הביתה.

שכח שזה שבת. אתה חושב שחושבים שיש אנשים ששוכחים מה הם עושים? הם עוד יענישו מישוהו על דבר שהוא עשה כשהוא שכח? זו ההערה המעניינת.

מה קורה להיפך? **זורק לחוץ לארבע אמות**, אבל התגלגל בחזרה, נכנס בחזרה כמו כדור, נגיד כאן מתאים כדור. הוא זרק חוץ לארבע אמות, והתגלגל בחזרה לתוך ארבע אמות, ושם עצר בתוך ד' אמות. אז כך, **אם נח אגב מהלכו חוץ לארבע אמות ואחר כך נתגלגל**, אז כך, אם לא הייתה בחוץ הנחה והתגלגל מיד בחזרה, אז לכאורה הוא פטור. אבל אם כן נחת לזמן קצר בחוץ לארבע אמות, אין חילוק איך הונח, אז הוא כן חייב, כי הייתה הנחה בחצר ד' אמות. אפילו אחר כך חזר פנימה, אין זה נוגע כלל, כי ברגע שהייתה ההנחה זה הסתיים.

איך לומדים בכלל? אם בכלל לא נחת, חזר מיד. אה, במקרה כזה הוא פטור. איי, טוב, לא הייתה הנחה בתוך חצר ד' אמות.

נפלא. אוקיי, אין פרק י"ג. אוקיי, בואו נתחיל בהבא.

צריך לחשוב על כדור. יכול להיות שכדור הוא משהו שלעולם לא נוחת. כדור הוא משהו שמקפץ סביב, אז יכול להיות שלא הייתה הנחה אמיתית. אתה רוצה להגיע לשם, אתה רוצה לתפוס אותו. לא, אבל אפילו כדור מקפץ תמיד הלאה. זה כמו שהוצאנו קודם גרירת דבר, גלגול דבר.

זורק ונתגלגל – זורק והוא מתגלגל

אוקיי, **זורק לתוך ארבע אמות ונתגלגל חוץ לארבע אמות**. מה קורה במקרה כזה? אדם זרק לתוך ארבע אמות, והתגלגל החוצה חוץ לארבע אמות. הוא פטור, כי לא הייתה שם מלאכת מחשבת, הוא לא עשה מלאכה, הוא אמר שיהיה בתוך ארבע אמות.